
WIADOMOŚCI DIECEZJALNE

ORGAN KURII DIECEZJALNEJ W KATOWICACH

1. Dział urzędowy.

Obwieszczenia Stolicy Apostolskiej.

63.

DECRETUM

DE PRECIBUS ET PIIS OPERIBUS INDULGENTIIS DITATIS,
NOVA COLLECTIONE EDITIS.

(Acta Apostolicae Sedis 1938, pag. 110—112.)

Quandoquidem ex una parte opus, a Sacra Congregatione Indulgentiarum Sacrarumque Reliquiarum anno MDCCCLXXXVIII editum, multis iam annis non amplius venale prostat; ex altera vero eiusdem generis Collectioni, quae anno MDCCCCXXIX in lucem prodiit, generales indulgentiarum concessionem postremis hisce temporibus, ac praesertim iubilarium Redemptionis anno, aliae ex aliis accessere, christifideles non pauci ac vel sacerdotes et Episcopi ab Apostolica Sede petierunt, ut novum, idemque authenticum, prelo excuderetur opus, quod pontificias hac in re largitiones ita unum colligeret, ut tuta communi pietati norma esset.

Cum vero Augustus Pontifex hac de causa certior factus esset, infra scripto Cardinali Paenitentiarum Maiori mandavit, ut huic operi admoventur manus, cui etiam Ipsemet perficiendo generales normas rationesque indicavit. Eo videlicet spectabat Beatissimi Patris consilium, ut non modo preces et pia opera indulgentiis ditata in unum redigerentur, sed ut potius aptiore indutus forma elenchus vulgaretur, qui et recentiores omnes Summorum Pontificum id genus largitiones complecteretur, et novo usui novisque huius Officii praescriptis ordinate responderet, quae idcirco Suprema Auc-

toritate duce invecta sunt, ut indulgentiarum doctrinam atque incrementa nostra hac aetate moderarentur.

Quapropter Sacra Paenitentiaria Apostolica, ut Beatissimi Patris mandata faceret, post diuturnum studium diligentemque laborem, preces et pia opera, ad praesentem hanc diem a Summis Pontificibus indulgentiis ditata, in unum collegit et in vulgus edidit; tum ea videlicet, quae in favorem omnium christifidelium, cum et etiam quae in favorem quorundam coetuum spiritualibus hisce muneribus insignata fuerunt: idque ad normam perficiendum curavit earum immutationum atque rationum, quas Suprema ipsa Auctoritas proposuerat.

In Audientia vero infra scripto Cardinali Paenitentiario Maiori die 11 mensis Decembris vertentis anni concessa, Ss-mus D. N. Pius divina Providentia Pp. XI Collectionem hanc, typis vaticanis impressam, approbavit et confirmavit et, abrogatis generalibus indulgentiarum concessionibus in eadem Collectione non relatis, ipsam tantum uti authenticam haberi mandavit.

Contrariis quibuslibet etiam speciali mentione dignis minime obstantibus.

Datum Romae, ex S. Paenitentiaria Apostolica, die 31 Decembris 1937.

L. Card. Lauri, Paenitentiarius Maior.

(L. S.)

S. Luzio, Regens.

64.

DECRETUM,
CONDITIONES AD VALIDAM SACRARUM „VIAE CRUCIS“
STATIONUM ERECTIONEM EX NOVO STATUUNTUR.

(Acta Ap. Sedis 1938, pag. 111.)

Iamdiu ac saepe huic S. Tribunali significatum fuit, multipliciter conditionum ad validitatem erectionis stationum „Viae Crucis“ hucusque requisitarum haud raro occasionem dedisse omissioni, ut plurimum involuntariae, unius vel alterius ex iis, et consequenti exinde invaliditati erectionis eiusdem. Huic lamentabili defectui infra scriptus Cardinalis Maior Paenitentiarius occurrere efficaci remedio cupiens, totam rem deferendam esse Summo Pontifici censuit. Itaque Sanctitas Sua, in audientia eidem benigne concessa die 11 mensis Ianuarii vertentis anni, spirituali animarum piarum bono semper prospiciens, ac summopere exoptans ne

christifideles priventur sacris indulgentiis, huius salutari exercitio adnexis, — quas Ipsemet ex novo statuerat per Decretum „Pium Viae Crucis exercitium“ sub die 20 Octobris 1931¹⁾) — abrogatis singulis conditionibus hactenus vigentibus, benigne decernere dignatus est ad validam stationum „Viae Crucis“ erectionem sufficere ut sacerdos, id circo rogatus, debita facultate sit praeditus, iuxta Decretum „Consilium suum persequens“ datum die 12 Martii 1933²⁾); prorsus tamen decere, ratione praesertim ecclesiasticae disciplinae, ut singulis vicibus, nisi agatur de locis exemptis, accedat venia Ordinarii loci, ubi facultas exercetur, saltem rationabiliter praesumpta, quando Ordinarius facile adiri nequeat. Praeterea eadem Sanctitas Sua statuit ut omnes „Viae Crucis“ erectiones, quacumque ex causa hucusque invalide peractae, huius Decreti vigore sanatae maneant.

Contrariis quibuslibet etiam mentione dignis minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. Paenitentiariae, die 12 Martii 1938.

L. Card. Lauri, Paenitentiarium Maior.

(L. S.)

S. Luzio, Regens.

65.

DAMNATUR LIBER CUI TITULUS: „VON DER ARBEIT ZUM
ERFOLG“, AUCTORE RAOUL FRANCÉ.

Feria IV, die 15 Decembris 1937.

(Acta Apost. Sedis 1938, vol. XXX, pag. 26.)

In generali consessu Supremae Sacrae Congregationis Sancti Officii Emi ac Emi Domini Cardinales, rebus fidei ac morum tutandis praepositi, audito RR. DD. Consultorum voto, damnarunt atque in indicem librorum prohibitorum inserendum mandarunt librum, qui inscribitur:

Raoul Francé, Von der Arbeit zum Erfolg.

Et eadem Feria IV eiusdem mensis et anni, SSmus D. N. D. Pius Divina Providentia Papa XI, in audientia Excmo ac Revmo D, Adessori Sancti Officii impertita, relatam Sibi Emorum Patrum resolutionem adprobavit, confirmavit et publicari iussit.

Datum Romae, ex Aedibus Sancti Officii, die 30 Decembris 1937.

I. Venturi, Supr. S. Congr. S. Officii Notarius.

¹⁾ Acta Apost. Sedis, vol. XXIII, pag. 522 (cfr. Wiad. Diec. 1932, poz. 7).

²⁾ Acta Apost. Sedis, vol. XXV, pag. 170 (cfr. Wiad. Diec. 1933, poz. 62).

66.

DAMNATUR LIBER A G. MENSCHING EDITUS, CUI TITULUS: „DER KATHOLIZISMUS, SEIN STIRB UND WERDE“.

Feria IV, die 19 Ianuarii 1938.

(Acta Apost. Sedis 1938, vol. XXX, pag. 63.)

In generali consessu Supremae Sacrae Congregationis Sancti Officii Emi ac Revmi Domini Cardinales rebus fidei ac morum tutandis praepositi, audito RR. DD. Consultorum voto, damnarunt atque an indicem librorum prohibitorum inserendum mandarunt librum qui inscribitur:

Der Katholizismus. Sein Stirb und Werde. Von katholischen Theologen und Laien. Herausgegeben von *Gustav Mensching*.

Et sequenti Feria V, die 20 eiusdem mensis et anni, SSmus D. N. D. Pius Divina Providentia Pp. XI, in solita audientia Excmo ac Revmo D. Adessori Sancti Officii impertita, relatam Sibi Emorum Patrum resolutionem adprobavit, confirmavit et publicari iussit.

Datum Romae, ex Aedibus Sancti Officii, die 22 Ianuarii 1938.

I. Venturi, Supr. S. Congr. S. Officii Notarius.

Obwieszczenia

Ordynariusza i Diecezjalnej Władzy Duchownej.

67.

Uroczystość poświęcenia presbiterium Katedry im. Chrystusa Króla.

W dniu 6 czerwca br., w drugie święto Zielonych Świąt, odbędzie się uroczyste poświęcenie presbiterium katedry im. Chrystusa Króla w Katowicach. Wykończony i poświęcony presbiterium będzie służył jako tymczasowy kościół nowo tworzącej się parafii w Katowicach. Na uroczystość tę, w której weźmie udział szereg Księży Biskupów, zaprasza się Przewiel. Duchowieństwo i lud wierny, szczególnie z bliższej okolicy Katowic, aby uroczystość stać się mogła manifestacją diecezjalną.

Bliższe dane co do poświęcenia zawierało będzie specjalne orędzie J. E. ks. Biskupa Ordynariusza, a szczegóły programu

podane będą do wiadomości P. T. Duchowieństwa i wiernych w dziennikach.

Katowice, dnia 17 maja 1938 r.

(—) † *Juliusz Bieniek*,
Wikariusz Generalny.

68.

*Triduum z okazji Kongresu Eucharystycznego
w Budapeszcie.*

W dniach od 26—28 maja br. zechcą Czcigodni Księża Proboszczowie na znak łączności duchowej z Kongresem urządzić w parafiach uroczyste triduum, dołączając do Mszy św. względnie nabożeństwa majowego następujące modlitwy: Litanie do Najśw. Serca Jezusowego, akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Najśw. Sercu Pana Jezusa, oraz „Ojcie nasz“ i „Zdrowaś“ w intencji Kongresu Eucharystycznego, aby przez Eucharystię odmieniło się oblicze świata. W niedzielę zaś, 29 maja br., należy po kazaniu na temat znaczenia Kongresu odprawić Sumę z wystawieniem Przenajśw. Sakramentu i Te Deum.

W ogóle wiernych należy zachęcić do generalnej spowiedzi i Komunii św. w niedzielę, 29 maja br.

Katowice, dnia 17 maja 1938 r.

(—) † *Juliusz Bieniek*,
Wikariusz Generalny.

69.

*Rekolekcje oraz kurs Akcji Katolickiej dla kapłanów
w Śląskim Seminarium Duchownym.*

W myśl zeszlorocznego rozporządzenia (Wiad. Diec. 1937, poz. 80 i 140) odbędą się w bieżącym roku w dalszym ciągu rekolekcje połączone z kursem Akcji Katolickiej dla kapłanów w Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie, mianowicie:

1. Seria pierwsza rozpocznie się w poniedziałek, dnia 22 sierpnia o godz. 17, a skończy się w sobotę 27 sierpnia rano.
2. Seria druga rozpocznie się w poniedziałek 12 września o godzinie 17, a skończy się rano w sobotę 17 września.

Ponieważ wszyscy kapłani liczyć się winni z udziałem w pracy w Akcji Katolickiej, zarządziłem, aby kolejno wszyscy kapłani obowiązkowo udział wzięli w rekolekcjach i wykładach kursowych w r. 1937 i 1938.

Kapłani zatem, którzy ubiegłego roku nie brali udziału w rekolekcjach i w kursie, w bieżącym roku powinni z nich skorzystać.

Bliższe szczegóły poda w swoim czasie Rektor Seminarium.

Katowice, dnia 31 marca 1938 r.

† Stanisław Adamski,
Biskup Katowicki.

70.

Dekret o przyłączeniu Nowych Herbów do parafii Olszyna.

BISKUP KATOWICKI

L. dz. L O III 197/38.

Dekret.

Po wysłuchaniu zdania Prześwietnej Kapituły i stron zainteresowanych wyłączam niniejszym miejscowość „Nowe Herby“ z parafii w Kochanowicach i przyłączam ją do parafii Olszyna, dekanatu Lublinieckiego. Teren wyłączony stanowi trójkąt, którego granice są: od południa szosa Lubliniec—Częstochowa, od zachodu tor kolejowy linii Boronów—Wieluń, od wschodu zaś granica Województwa Śląskiego.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 marca 1938 r.

Katowice, dnia 22 lutego 1938 r.

(—) † Stanisław Adamski,
Biskup Katowicki.

(L. S.)

(—) Ks. Gwóźdź,
Kancelarz.

71.

Wizytacje pasterskie.

W bieżącym półroczu odbędą się wizytacje pasterskie w następujących parafiach:

19 maja w parafii Miedźna — J. E. Ks. Biskup Bieniek.

22 i 23 maja w parafii Pszczyna — J. E. Ks. Biskup Bieniek.

- 24 maja w parafii Ówkllice — J. E. Ks. Biskup Bieniek.
24 maja w parafii Wisła Wielka — J. E. Ks. Biskup Bieniek.
30 maja w parafii Goczałkowice — J. E. Ks. Biskup Bieniek.
30 maja w parafii Międzyrzecze — J. E. Ks. Biskup Bieniek.
31 maja w parafii Ligota — J. E. Ks. Biskup Bieniek.
31 maja w parafii Mazańcowice — J. E. Ks. Biskup Bieniek.
1 czerwca w parafii Bielsko — J. E. Ks. Biskup Adamski.
2 czerwca w parafii Lipiny — J. E. Ks. Biskup Adamski.
7 czerwca w parafii Hajduki — J. E. Ks. Biskup Adamski.
13 czerwca w parafii Świętochłowice — J. E. Ks. Bisk. Adamski.

72.

Rozporządzenie w sprawie Krucjaty Eucharystycznej Dzieci w Diecezji Katowickiej.

Zarządzam niniejszym co następuje:

I. W diecezji Katowickiej obowiązywać będzie od dnia dzisiejszego niżej podany statut Krucjaty Eucharystycznej Dzieci w Polsce, przyjęty przez wszystkich Biskupów Polski na Konferencji Episkopatu dnia 15 grudnia 1937 r. po wyjaśnieniu i uzgodnieniu stanu rzeczy z Jenerałem Jezuitów O. Włodzimierzem Ledóchowskim.

Statut Krucjaty Eucharystycznej Dzieci w Polsce.

§ 1. Krucjata Eucharystyczna Dzieci jest Stowarzyszeniem kanonicznym (pia unio) rządzącym się jednolicie w całej Polsce niniejszym statutem.

§ 2. Krucjata jest poświęcona Chrystusowi Eucharystycznemu.

§ 3. Po diecezjach zależy Krucjata Eucharystyczna, zgodnie z przepisami prawa kanonicznego, od Biskupa miejscowego.

§ 4. Diecezjalnych Dyrektorów Krucjaty mianuje na propozycję poszczególnych Biskupów miejscowych O. Generał Towarzystwa Jezusowego.

§ 5. Celem Krucjaty Eucharystycznej jest wychowanie dzieci na dobrych i apostołskich katolików przez:

- a) pogłębienie ich życia religijnego i eucharystycznego,
- b) zaprawianie ich do sumiennosci i cnoty,
- c) przyzwyczajanie ich do udziału w życiu parafialnym,
- d) wdrażanie ich do apostołstwa.

§ 6. Krucjata Eucharystyczna posługuje się następującymi środkami: ćwiczenia religijne, a zwłaszcza częsta Komunia święta, zebrania, wykłady, rekolekcje, obchody religijne itd.

§ 7. Krucjata Eucharystyczna istnieje i działa albo jako Koło parafialne, albo Koło szkolne. Koła mogą być albo męskie albo żeńskie albo mieszane.

§ 8. Każde Koło powołuje do życia Dyrektor diecezjalny Krucjaty.

§ 9. W łonie każdego koła Krucjaty mogą powstać sekcje, jak misyjna, liturgiczna, różańcowa itp.

§ 10. Do kół szkolnych Krucjaty stosuje się regulamin, uzgodniony między Episkopatem a Ministrem W. R. i O. P.

§ 11. Do Krucjaty Eucharystycznej może należeć młodzież w wieku szkolnym czyli zasadniczo w wieku do 15 lat. Przyjęcie członków dokonywa się po odpowiedniej próbie i według ustalonego ceremoniału.

§ 12. Kołem Krucjaty Eucharystycznej kieruje mianowany przez Dyrektora Diecezjalnego opiekun, którym jest zawsze kapłan i to zwykle proboszcz miejscowy albo katecheta danej szkoły.

§ 13. Opiekun przewodniczy Kołu i jego Sekcjom, przyjmuje członków i zwalnia tych, którzy się okazują niegodni członkostwa, tworzy sekcje, zwołuje zebrania i przewodniczy na nich, urządza nabożeństwa, obchody itd. Z końcem roku szkolnego przesyła Dyrektorowi Diecezjalnemu roczne sprawozdanie z działalności i funduszów Koła.

§ 14. Opiekun może powołać do życia Wydział Koła Krucjaty, złożony z 4 członków wybranych przez siebie z pośród dzieci Krucjaty na okres jednego roku.

§ 15. Opiekun może utworzyć „Koło Opieki“ złożone z sił nauczycielskich i rodziców dzieci Krucjaty. Koła opieki współpracują z opiekunem i pod jego przewodnictwem nad realizacją celów Krucjaty.

§ 16. Biskup Diecezjalny może rozwiązać Koło Krucjaty Eucharystycznej, przekazując ich majątek na inne diecezjalne organizacje młodzieżowe.

II. Dyrektorem Diecezjalnym Krucjaty Eucharystycznej jest na mocy nominacji dokonanej przez O. Jenerała Towarzystwa Jezuitów Ks. Franciszek Kałuża, Superior Księży Jezuitów w Rudzie.

III. Koła Krucjaty w szkołach działać będą na podstawie regulaminu wydanego na mocy porozumienia Ministra W. R. i O. P. z Episkopatem Polski, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Min. W. R. i O. P. z dnia 27. VII. 1937 r., poz. 289.

Regulamin ten brzmi jak następuje:

Regulamin Kół Szkolnych Krucjaty Eucharystycznej.

1. Dla pogłębienia wychowania religijnego i umiejętnego stosowania w życiu codziennym zasad religii katolickiej oraz kształtowania charakteru młodzieży, zakłada się w szkołach powszechnych organizację pod nazwą „Koła Szkolne Krucjaty Eucharystycznej.

2. Środkami prowadzącymi do osiągnięcia powyższego celu są ćwiczenia religijne, modlitwa, przystępowanie do Sakramentów świętych i zebrania Koła Szkolnego Krucjaty Eucharystycznej.

3. Koła Szkolne Krucjaty Eucharystycznej powołuje do życia właściwy Ordynariusz diecezji. O założeniu Koła Szkolnego Krucjaty Eucharystycznej zawiadamia właściwe kierownictwo szkoły ksiądz — Opiekun Koła.

4. Na czele Koła Szkolnego Krucjaty Eucharystycznej stoi jako opiekun ksiądz nauczający religii w szkole powszechnej, w której Koło powstaje. Jeżeli w szkole religii nie uczy kapłan, opiekunem Koła Szkolnego Krucjaty Eucharystycznej może być każdorazowy duszpasterz parafii, w której znajduje się szkoła, o ile w poszczególnym wypadku nie zgłosi umotywowanego zastrzeżenia wobec Ks. Biskupa Ordynariusza Kurator Okręgu Szkolnego. Ksiądz Opiekun może do współpracy w Kole Szkolnym Krucjaty Eucharystycznej zaprosić członków grona nauczycielskiego religii rzymsko-katolickiej.

5. Członkiem Koła Szkolnego Krucjaty Eucharystycznej może być każdy przyjęty przez Opiekuna uczeń lub uczennica szkoły powszechnej, religii rzymsko-katolickiej, odznaczający się sumiennym spełnianiem obowiązków w domu i szkole.

6. Składek od członków Kół Szkolnych Krucjaty Eucharystycznej na terenie szkoły nie pobiera się.

7. W Kole Szkolnym Krucjaty Eucharystycznej mogą być tworzone sekcje, odpowiadające zasadniczym celom i środkom Koła Szkolnego Krucjaty Eucharystycznej.

8. Zebrania Koła Szkolnego Krucjaty Eucharystycznej powinny się odbywać przynajmniej raz na miesiąc w lokalu szkolnym, przeznaczonym na ten cel przez kierownictwo szkoły, albo — w braku miejsca w szkole — w innym miejscu obranym przez Księdza - Opiekuna. Na zebraniach może być obecny Kierownik Szkoły lub osoba religii rzymsko-katolickiej, wyznaczona z pośród grona nauczycielskiego. O każdym zebraniu Koła Szkolnego Krucjaty Eucharystycznej zawiadamia Ksiądz - Opiekun Kierownika Szkoły.

9. Ksiądz - Opiekun podaje do wiadomości kierownictwa szkoły liczbę członków Koła Szkolnego Krucjaty Eucharystycznej, z końcem zaś każdego roku szkolnego krótkie sprawozdanie z pracy Koła.

10. Młodzież zorganizowana w Kołach Szkolnych Krucjaty Eucharystycznej może nosić odznakę Kół Szkolnych Krucjaty Eucharystycznej, posiadać sztandar według ustalonego wzoru oraz brać udział w obchodach i manifestacjach religijnych w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

11. Rozwiązać Koła Szkolne Krucjaty Eucharystycznej może Ordynariusz, majątek zaś tych Kół przechodzi wtedy na własność innej organizacji religijnej według jego rozporządzenia.

IV Organem Krucjaty Dzieci diecezji katowickiej jest „Ore-downiczek“, wydawany w Łodzi.

V Koła Krucjaty w diecezji eryguje Dyrektor Diecezjalny. Na mocy teŹe erekcji wszystkie Koła uczestniczą w przywilejach i odpustach przeznaczonych przez Stolicę Apostolską całej Krucjacie.

Katowice, dnia 28 marca 1938 r.

† Stanisław Adamski,
Biskup Katowicki.

73.

Nowy program nauki religii rzymsko-katolickiej w liceum ogólnokształcącym oraz liceum pedagogicznym.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydało w porozumieniu z kompetentnymi Władzami Kościelnymi nowy program nauki religii rzymsko-katolickiej dla liceów ogólnokształcących oraz liceów pedagogicznych. Programy te nabyć można w księgarniach w Katowicach.

74.

Prolongata terminu oddania prac do egzaminu proboszczowskiego.

Ogłoszony w Wiadomościach Diecezjalnych z stycznia 1938 r. pod poz. 8 termin oddania prac do tegorocznego egzaminu proboszczowskiego prolonguję na liczne prośby do dnia 15. VI. 1938.

Katowice, dnia 1 maja 1938 r.

(—) † Juliusz Bieniek,
Wikariusz Gen.

75.

Kwestionariusz w sprawie nabożeństw.

Kuria Diecezjalna rozesłała przed kilkoma tygodniami kwestionariusze w sprawie nabożeństw polskich i niemieckich. Cały szereg Księży Proboszczów jeszcze nie zwrócił wypełnionych formularzy. Zwraca się uwagę, iż nawet tam, gdzie nie ma nabożeństw niemieckich, należy formularze wypełnić sumiennie i przesłać, możliwie w czasie najkrótszym, do Kurii Diecezjalnej.

Katowice, dnia 14 maja 1938 r.

(—) † Juliusz Bieniek,
Wikariusz Gen.

76.

W sprawie straganów odpustowych i dewocjonalii.

W Dzienniku Ustaw R. P. 1938 r. nr 19, poz. 149 ukazało się następująca ustawa o wytwarzaniu i handlu dewocjonaliami i przedmiotami kultu religijnego z dnia 25 marca 1938 r.:

„Art. 1. (1) Wytwarzaniem i handlem dwocjonaliami oraz przedmiotami kultu religij: chrześcijańskiej, mojżeszowej i muzułmańskiej mogą się zajmować osoby fizyczne wyłącznie tej religii, której dane wytwory dotyczą, jak również osoby prawne, w których zarząd, rada nadzorcza oraz wszystkie inne władze sprawowane są przez osoby danej religii.

(2) O zaliczeniu do religii decyduje stan, ujawniony w księgach stanu cywilnego.

Art. 2. Osoby wyłącznie odnośnej religii mogą być zatrudnione przy wytwarzaniu i handlu dewocjonaliami oraz przedmiotami kultu religijnego. Zatrudnienie innych osób jest zabronione.

Art. 3. (2) Do dewocjonalistów i przedmiotów kultu religijnego w rozumieniu niniejszej ustawy zalicza się wytwory i przed-

mioty, używane przez świątynie, duchownych i wiernych przy wykonywaniu praktyk religijnych.

(2) Szczegółową listę dewocjonałów i przedmiotów kultu religijnego ustali rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 4. Wytwórnice i zakłady sprzedaży dewocjonałów oraz przedmiotów kultu religijnego, działające na zasadach sprzecznych z art. 1 i art. 2 niniejszej ustawy, ulegną likwidacji w ciągu 2 lat od wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile się nie dostosują do wymogów art. 1 i art. 2.

Art. 5. Prowadzący przemysł z naruszeniem przepisów ustawy niniejszej, tudzież przepisów, wydanych w wykonaniu tejże ustawy, o ile czyn nie jest zagrożony karą w powszechnych ustawach karnych — podlegają karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 3.000 zł lub jednej z tych kar.

Art. 6. Przedmioty, pochodzące z wykroczeń z art. 6, ulegają konfiskacie.

Art. 7. Do orzekania w sprawach o wykroczenia, określonych w niniejszej ustawie, powołane są władze administracji ogólnej.

Art. 8. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 9. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.“

Wielebni Księża Proboszczowie zechcą przeto dbać, by stragany stojące z okazji odpustów na terenie kościelnym, należały tylko do katolików i by w nich sprzedawano dewocjonała pochodzące bezpośrednio i pośrednio tylko od katolików. Przed wynajęciem miejsca pod stragan odpustowy należy od straganiarza zażądać podpisania odpowiedniego rewersu. Lud wierny zaś pouczyć należy, że winien zakupywać dewocjonała tylko u takich straganiarzy i kupców, którzy wywiesili szyld, że właściciel składu jest katolikiem i że dewocjonała u niego sprzedawane są pochodzenia czysto katolickiego. Fałszywe zaś informacje o katolicyźmie właściciela i o pochodzeniu dewocjonałów należy podać do policji jako wprowadzanie w błąd publiczności kupującej.

Katowice, dnia 11 maja 1938 r.

(—) † *Juliusz Bieniek*,
Wikariusz Gen.

77.

**Zmiana przepisów o specjalnym podatku
od wynagrodzeń.**

Poniżej podajemy okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 2 marca 1938 r. (L. D. III. 3053/3/38) w sprawie zmiany przepisów o specjalnym podatku od wynagrodzeń:

Do Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu, Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw — w miejscu.

Ministerstwo Skarbu komunikuje, iż uchwalony przez Sejm i Komisję Budżetową Senatu art. 12 projektu ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1938 do 31 marca 1939, która wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r., zawiera następujące przepisy:

„(1) Przedłuża się do dnia 31 marca 1939 r. dla celów równowagi budżetowej moc obowiązującą dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszy publicznych (Dz. U. R. P. nr 82, poz. 503) ze zmianami, wprowadzonymi ustawą z dnia 30 marca 1936 r. (Dz. U. R. P. nr 23, poz. 187) oraz wynikającymi z artykułu niniejszego.

(2) Podatek ten będzie pobierany od wynagrodzeń:

a) wypłacanych w czasie od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939, bez względu na to, za jaki czas wynagrodzenia te przypadają;

b) wypłacanych za czas od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r., bez względu na czas wypłaty, według następujących skal:

1. przy wynagrodzeniach, wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych	Stopa procentowa podatku
1	ponad 150 do 200	3
2	„ 200 „ 250	5
3	„ 250 „ 500	8
4	„ 500 „ 1.000	11
5	„ 1.000 „ 2.000	17
6	„ 2.000	25

2. przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państwowy podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych, albo też niektóre z tych obciążeń:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w z ł o t y c h		Stopa procentowa podatku
1	ponad 165	do 220	2
2	„ 220	„ 560	5
3	„ 560	„ 1.150	7
4	„ 1.150	„ 2.350	10
5	„ 2.350		15

(3) Określone w art. 3 pkt. 1) lit. a) i b) dekrety z dnia 14 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. nr 82, poz. 503) stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego podwyższa się ze 100 zł do 150 zł i ze 110 zł do 165 zł.

(4) Rada Ministrów może, na wniosek Ministra Skarbu, w drodze rozporządzeń skracać terminy, określone w ust. (2) lit. a) i b), obniżać stopy procentowe, ustalone w ust. (2) pkt. 1) i 2), oraz podwyższać stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego.

(5) Związki samorządu terytorialnego, związki międzykomunalne (celowe) oraz przedsiębiorstwa, banki, zakłady i instytucje tych związków, Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego, komunalne kasy oszczędności i banki komunalne mogą, działając zgodnie z ustawą o finansach komunalnych, nie pobierać podatku specjalnego od wynagrodzeń, wypłacanych ze swoich funduszków.“

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzeń podległym władzom i urzędom oraz podległym nadzorowi instytucjom prawno-publicznym, objętym przepisami o specjalnym podatku od wynagrodzeń, przygotowujących pobór tego podatku według norm ustalonych w ustępach 1, 2 i 3 przytoczonego w art. 12 projektu ustawy skarbowej.

O uchwaleniu powyższego przepisu ustawy przez Izby Ustawodawcze nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Minister Skarbu:
(—) *E. Kwiatkowski.*

W związku z powyższym okólnikiem Kuria Diecezjalna komunikuje, iż począwszy od kwietnia rb. będzie potrącać od zapomog konkordatowych następujące stawki podatku specjalnego (w zaokrągleniu):

1. od zapomogi konk. wynoszącej do zł 150,— mies. 0 pod. spec.
2. „ „ „ „ „ 170,— „ 5 zł „ „
3. „ „ „ „ „ 200,— „ 6 zł „ „

Poza tym Kuria ponownie przypomina że zapomogi konkordatowe potraktowane przez Ministerstwo jako uposażenie z funduszków publicznych, nie podlegają żadnym innym podatkom.

Katowice, dnia 21 kwietnia 1938 r.

(—) † *Juliusz Bieniek*,
Wikariusz Gen.

78.

Wykaz dochodów.

Wielebni Księża zechcą wypełnić dołączone do niniejszego numeru „Wiad. Diec.“ formularze wykazu dochodów za rok 1937 i wysłać jeden egzemplarz zatwierdzony przez Ks. Dziekana do dnia 15 maja br. do Kurii Diecezjalnej.

Katowice, dnia 2 kwietnia 1938 r.

(—) † *Juliusz Bieniek*,
Wikariusz Gen.

79.

Zmiana obrządku.

Zdarzają się wypadki, że wierni obrządku wschodniego, przyzwyczajwszy się do obrządku łacińskiego, pragną przejść na obrządek łaciński. Kuria Diecezjalna uważa wobec tego za stosowne podać Wielebnemu Duchowieństwu do wiadomości przepisy prawne, jakie w tej dziedzinie obowiązują.

1. Kościół nie życzy sobie zmiany rytu i dlatego też prawo kościelne powiada w c. 98 § 3: „Nemini licet sine venia Apostolicae Sedis ad alium ritum transire aut, post legitimum transitum, ad pristinum reverti“. Zmiana rytu jest więc możliwa tylko za

zgodą Stolicy Apostolskiej. W myśl dekretu św. Kongregacji dla Kościoła wschodniego z dnia 6 grudnia 1928 r. o pozwolenie na zmianę obrządku należy się zwracać za pośrednictwem Ordynariusza do Nuncjuszów Apostolskich. Jedynie duchowni pragnący zmienić obrządek mają się zwracać do Stolicy Apostolskiej. Do wniosku złożonego w Kurii Diecezjalnej należy dodać metrykę chrztu św. i uzasadnienie wniosku.

2. Pewna część katolików ochrzczonych w kościołach greckorusińskich mimo to nie należy do obrządku grecko-rusińskiego, lecz do obrządku łacińskiego. W razie bowiem nagłej potrzeby lub niebezpieczeństwa śmierci dziecka może kapłan innego rytu udzielić chrztu św. dziecku rodziców innego rytu. W tym wypadku jednak dziecko nie przechodzi na obrządek obcy (c. 98 § 1). Na podstawie „*Concordia*“, umowy zawartej 23 grudnia 1853 pomiędzy episkopatem łacińskim i rusińskim byłej Galicji, zatwierdzonej przez Stolicę Apostolską, kler grecko-rusiński jest zobowiązany do uwiadomienia o udzielonym chrzcie św. odnośnego proboszcza łacińskiego i odwrotnie. Metrykę dziecka prowadzono wówczas we właściwym obrządku. Jeśli zaniedbano obowiązku powiadomienia właściwego proboszcza o chrzcie, lub jeśli rodzice i dziecko, dla braku kościoła własnego obrządku, obowiązki religijne spełniali w kościele innego obrządku katolickiego, ani rodzice ani dziecko nie przeszli na obrządek nowy. Jeżeli zatem zachodzi wątpliwość, czy wnioskodawca nie należy *de iure* do łacińskiego obrządku — a wątpliwość będzie tym bardziej uzasadniona, jeśli wnioskodawca lub matka mają z domu nazwisko czysto polskie — należy wystarać się o metrykę chrztu ojca a u kobiet matki i ją załączyć do wniosku. Według „*Concordii*“ bowiem „*proles ex matrimoniis mixti ritus progenitae educabuntur in ritu parentum iuxta sexum*“. Dzieci małżeństw pod względem obrządku mieszanych idą na terenie byłej Galicji (nie w innych dzielnicach) za obrządkiem ojca lub matki według płci.

3. Ze względu na dobro rodziny zezwala prawo kościelne małżonce na zmianę rytu bez zgody Stolicy Apostolskiej, c. 98 § 4 powiada:

„*Integrum est mulieri diversi ritus ad ritum viri, in matrimonio ineundo vel eo durante, transire; matrimonio autem soluto, resumendi proprii ritus libera est potestas, nisi iure particulari aliter cautum sit.*“

Żona może zatem przejść na obrządek męża swego, oświadczając po prostu wobec proboszcza miejscowego, że przyjmuje obrządek męża swego. Proboszcz przyjmie oświadczenie do protokołu przy świadkach i wystawi poświadczenie, że pani X mężatka, dotąd obrządku, na mocy can. 98 § 4 przyjęła obrządek łaciński jako obrządek męża swego. Notatkę co do protokołu należy umieścić w liber baptisatorum.

4. Konwertyci ze schizmy mogą sobie wybrać dowolny obrządek. Oświadczenie to powinni złożyć przy zapisie konwersji u proboszcza obrządku, do którego się przyłączyli. Proboszcz oświadczenie powinien przyjąć do protokołu i akt. Zwłaszcza gdy chodzi o konwersję i przystąpienie do łacińskiego obrządku w okolicach o mieszanych obrządkach wyraźna deklaracja woli należenia do obrządku łacińskiego konieczna jest wskazana. Papież Leon XIII powiada w konstytucji „*Orientalium dignitas*“: „Si qua ex dissidentibus communitas vel familia vel persona ad catholicam unitatem venerit, conditione velut necessaria amplectendi latini ritus, huic ritui remaneat ea quidem ad tempus adstricta; in eius tamen potestate sit ad nativum ritum catholicum aliquando redire... Si eiusmodi conditio (velut necessaria amplectendi ritum latinum) non intercessit, sed ideo communitas, familia persona a latinis presbyteris administretur quia desunt Orientales, regrediendum ipsi erit ad ritum suum, statim ac sacerdotis orientalis fuerit copia.“

5. Dzieci należy wychowywać w obrządku ojca (c. 756). W razie zmiany obrządku rodziców ma zastosowanie principium ustalone przez Benedykta XIV, mianowicie: Si uterque parens ad alium transierit ritum filii qui nondum ad usum rationis pervenerunt, sequuntur ritum parentum; si alteruter dumtaxat, ritum patris. Dzieci zaś od 7 do 21 roku życia mają (probabilius) w razie zmiany rytu rodziców wolny wybór, do którego obrządku należeć pragną.

Zgoda Stolicy Apostolskiej nie jest więc w tym wypadku potrzebna.

Zarządzamy niniejszym, że Wielebni Księża Proboszczowie prowadzić będą o ile zachodzi potrzeba osobne akta i spisy osób, które przyjęły obrządek łaciński lub go opuścili.

(—) † Juliusz Bieniek,
Wikariusz Gen.

80.

W sprawie Związku Misyjnego Duchowieństwa.

Zgodnie z życzeniem Najprzewielebniejszego Arcypasterza i w myśl rozporządzenia Kurii Diecezjalnej (cfr. Wiad. Diec. 1937, poz. 22), Rada Związku Misyjnego Duchowieństwa rozesłała do wszystkich kapłanów naszej diecezji w numerze styczniowym „Wiadomości Diecezjalnych“ kwestionariusz w sprawie członkostwa Związku Misyjnego Duchowieństwa.

Pomimo, że na karcie pocztowej nalepiony był znaczek pocztowy, wielka część Czcigodnych Konfratrów kwestionariuszu nie zwróciła uniemożliwiając sporządzenie dokładnej statystyki, której się domaga Rada Krajowa według przepisów „Ogólnej Ustawy“.

Wzywając wszystkich kapłanów — członków i nieczłonków — do zwrotu kwestionariusza do dnia 31 maja br., poleca się Przewielebnym Księżom Dziekanom dopilnowanie sprawy w myśl rozporządzenia z dnia 9 października 1937 r. (cfr. Wiad. Diec.)

Katowice, dnia 11 maja 1938 r.

(—) † *Juliusz Bieniek*,
Wikariusz Gen.

81.

Założenie kont w PKO.

Przewielebnym Księżom Proboszczom, którzy pobierają od Kurii zapomogę konkordatową, poleca się założenie konta w PKO, aby ułatwić przesyłkę zapomogi. Przez założenie konta zaoszczędzić również można sobie i Kurii wydatków (opłaty) związanych z przekazywaniem zapomogi.

82.

Zgłoszenia do Śląskiego Seminarium Duchownego.

Przewiel. Księży Proboszczów i Katechetów uprasza się, by zechcieli zawiadomić o niżej podanych warunkach przyjęcia do Śląskiego Seminarium Duchownego tych swoich parafian wzgl. uczniów, którzy zamierzają zgłosić się do seminarium. Szczególnie uprasza się zwrócić uwagę na termin 28 czerwca; zgłoszenia później wpływające nie będą rozpatrywane.

Decyzja o przyjęciu do seminarium opiera się głównie na świadectwach moralności, wystawionych przez Księży Proboszczów i Katechetów. Dlatego też Przewiel. Księża Proboszczowie i Katecheci będą łaskawi przesłać wprost do Rektoratu Śl. Seminarium Duchownego świadectwa oparte na gruntownym zbadaniu opinii i charakteru petenta i jego rodziny i odpowiadające ściśle i szczegółowo na pytania kwestionariusza, ogłoszonego w „Wiad. Diec.” z r. 1932 (numer czerwcowy, poz. 101, str. 249 i 250).

Ks. Szymbor,
Rektor Śl. Semin. Duch.

Warunki przyjęcia do Śląskiego Seminarium Duchownego.

Maturzyści, którzy zamierzają się zgłosić do Seminarium Duchownego, winni wnieść podanie do Rektoratu Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie, Aleja Mickiewicza 3 o przyjęcie, oraz załączyć następujące dokumenty:

1. świadectwo chrztu,
2. świadectwo bierzmowania,
3. świadectwo dojrzałości, lub przynajmniej tymczasowe poświadczenie dyrekcji gimnazjum. W takim razie należy jednak przesłać świadectwo dojrzałości natychmiast po otrzymaniu, gdyż decyzja o przyjęciu zależy od wyników osiągniętych w egzaminie dojrzałości;
4. życiorys własny;
5. o świadectwo moralności winni petenci zgłosić się do Ks. Proboszcza, jako też do Ks. Katechety z prośbą, by zechcieli świadectwa te przesłać niezwłocznie wprost do Rektoratu Semin. Duch., wręczając maturzystom tylko poświadczenie tej treści, iż poprosili o świadectwo moralności. Obydwa te poświadczenia należy załączyć do podania.

Podanie należy wnieść najpóźniej do 28 czerwca. Terminu tego należy bezwarunkowo przestrzegać; zgłoszenia wpływające później nie będą rozpatrywane.

Badaniu lekarskiemu winni się petenci poddać u lekarza zaufania, którego Rektorat Semin. Duch. wskaże każdemu zgłaszającemu się.

Zgłaszający się winni nad to przedstawić się osobiście Ks. Rektorowi Seminarium Duchownego w gmachu Akcji Kato-

lickiej w Katowicach, ul. Marszałka Piłsudskiego 20. Termin przedstawienia się będzie wyznaczony na początek lipca i podany do wiadomości drogą komunikatu, ogłoszonego w „Gościu Niedz.“

Kandydaci przyjeżdżając do seminarium winni posiadać:

1. czarny płaszcz zimowy i letni do sutanny (odpowiedniej długości),
2. czarny kapelusz,
3. pościel na łóżko (bez materacu) i dostateczną ilość bielizny.

W pierwszym trymestrze pobytu w seminarium winni się postarać o:

1. czarną sutannę według przepisanego kroju,
2. zielony pas wełniany,
3. komżę według kroju przepisanego,
4. biret trójjógowy.

Koszta utrzymania i studiów:

1. Za utrzymanie w seminarium płaci się miesięcznie 50,— zł.

W opłatach miesięcznych uwzględnia się jedynie nieobecność powyżej tygodnia.

2. Opłaty uniwersyteckie uiszczą się według normy ustalonej przez Min. W. R. i O. P.

Ks. Szymbor,

Rektor Śl. Semin. Duch.

Kraków, Al. Mickiewicza 3.

83.

Uniwersyteckie wykłady dla Duchowieństwa w Lublinie.

Katolicki Uniwersytet Lubelski, Seminarium Duchowne Lubelskie i Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Lublinie organizują po raz czwarty wykłady dla Duchowieństwa w dniach 22—24 sierpnia 1938 r. Przedmiotem wykładów będzie zagadnienie korporacjonizmu. Po wykładach odbędą się rekolekcje dla tych uczestników wykładów, którzy z tych rekolekcji skorzystać mogą.

84.

Pielgrzymka Księży Unii Apostolskiej.

Podaje się do wiadomości P. T. Duchowieństwa, że pielgrzymka Unii Apostolskiej do grobu błog. Jana Sarkandra w Skoczowie odbędzie się w dniu 14 czerwca br.

85.

Walne zebranie Zasiłkowej Kasy Emerytalnej.

We wtorek, dnia 21 czerwca br. odbędzie się walne zebranie Zasiłkowej Kasy Emerytalnej.

Porządek obrad obejmuje:

1. Zatwierdzenie rachunków za rok 1937.
2. Rozpatrzenie wniosku o uzupełnienie statutu.
3. Wolne głosy.

Rachunki za rok 1937 są wyłożone do wglądu członków Z. K. E. w kancelarii Kurii Diecezjalnej od 1—14 czerwca br.

86.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Ośw. Publ. o nostryfikacji zagranicznych stopni akademickich naukowych i zawodowych.

Poniżej podajemy do wiadomości zainteresowanych kapłanów rozporządzenie o nostryfikacji stopni akademickich:

§ 1. Akademickie stopnie naukowe i zawodowe, uzyskane w szkołach zagranicznych, nadają tylko wtedy te same prawa, jak akademickie stopnie naukowe oraz stopnie zawodowe, uzyskane w polskich szkołach akademickich, gdy zostaną nostryfikowane.

§ 2. Nostryfikacji akademickiego stopnia naukowego lub zawodowego dokonywa Rada Wydziałowa jednej z państwowych szkół akademickich. Nostryfikacji stopni naukowych i zawodowych z zakresu nauk handlowych dokonywa grono profesorów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

§ 3. W przypadku, gdy stopień naukowy lub zawodowy, uzyskany w szkole zagranicznej, nie posiada odpowiednika w stopniach, udzielanych przez szkoły akademickie polskie, mające prawo nostryfikacji, nostryfikacji tej dokonywa Młnister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po zasięgnięciu opinii Rady Wy-

działowej jednej ze szkół akademickich. Minister również udziela zezwoleń na posługiwanie się stopniem naukowym honorowym, udzielonym przez szkołę zagraniczną.

§ 4. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może po wysłuchaniu opinii lub na wniosek Rady Wydziałowej szkoły akademickiej ograniczyć w danej szkole lub na danym wydziale szkoły akademickiej liczbę osób, które mogą być dopuszczone do nostryfikacji akademickich stopni naukowych lub zawodowych w danym roku akademickim, a nawet całkowicie zawiesić nostryfikację na dany rok akademicki.

§ 5. W celu uzyskania nostryfikacji stopnia zagranicznego powinien kandydat wnieść do Rady Wydziałowej jednej ze szkół akademickich podanie z następującymi załącznikami:

- a) metryką chrztu lub urodzenia,
- b) dowodem obywatelstwa polskiego,
- c) świadectwem stwierdzającym, że kandydat nie był karany sądownie,
- d) dokumentem, stwierdzającym stosunek kandydata do służby wojskowej,
- e) opisem życia,
- f) dowodem, uprawniającym do studiów akademickich w Polsce,
- g) oryginalnym dyplomem lub świadectwem szkoły zagranicznej, uwierzytelnionym przez odpowiednią polską placówkę konsularną,
- h) świadectwami, stwierdzającymi przebieg studiów w szkole zagranicznej.

§ 6. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zwolnić kandydata od warunku przedstawienia dowodu, wymienionego w § 5 pkt. b), zaś na podstawie jednomyślnego umotywowanego wniosku Rady Wydziałowej od warunku przedstawienia dowodu, wymienionego w § 5 pkt. f).

§ 7. Warunkiem dopuszczenia do nostryfikacji jest ukończenie przez kandydata studiów i złożenie przez niego w zagranicznej szkole akademickiej egzaminów, odpowiadających co do poziomu i zakresu egzaminom, wymaganym w polskich szkołach akademickich przy nadawaniu danego stopnia naukowego lub zawodowego.

§ 8. O dopuszczeniu kandydata do nostryfikacji decyduje Rada Wydziałowa, która może powierzyć bliższe zbadanie kwali-

fikacyj kandydata powołanej przez siebie komisji. Wnioski tej Komisji tworzą podstawę do decyzji Rady Wydziałowej.

Do decyzji Rady Wydziałowej mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. nr 36, poz. 341) z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w § 9.

§ 9. Jeżeli odmowa dopuszczenia kandydata do nostryfikacji nastąpiła z powodu wyczerpania kontyngentu nostryfikacji, ustalonego na podstawie § 4 niniejszego rozporządzenia, decyzja Rady Wydziałowej jest ostateczna; w tym przypadku kandydat może ubiegać się o nostryfikację dyplomu w następnym roku akademickim w tej samej lub innej szkole akademickiej.

§ 10. Jeżeli odmowa nostryfikacji nastąpiła z innego powodu, niż podany w § 9, kandydat może odwołać się do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w ciągu 14 dni od doręczenia decyzji. W razie uprawomocnienia się decyzji Dziekan zawiadamia o niej właściwe wydziały szkół akademickich.

§ 11. Warunkiem nostryfikacji jest złożenie przez kandydata w polskiej szkole akademickiej wszystkich egzaminów, przepisanych dla uzyskania danego stopnia naukowego lub zawodowego nadto przy nostryfikacji doktoratu przyjęcie przez Radę Wydziałową przedłożonej przez kandydata rozprawy, która była podstawą do uzyskania stopnia doktorskiego za granicą. Rada Wydziałowa może zwolnić kandydata od składania wszystkich lub niektórych egzaminów.

§ 12. Rada Wydziałowa może żądać od kandydata złożenia pracy, przesłuchania określonej liczby wykładów i odbycia ćwiczeń praktycznych w seminarjach, laboratoriach, kreślarniach lub klinikach. Kandydat, który jest obowiązany do przesłuchania wykładów lub odbycia ćwiczeń, podlega przepisom porządkowym i dyscyplinarnym dla studentów.

§ 13. Rady Wydziałowe ustalają ogólne terminy egzaminów nostryfikacyjnych, wyznaczając co najmniej dwa okresy egzaminacyjne w ciągu roku akademickiego, każdy nie krótszy niż trzy tygodnie. Terminy dla poszczególnych przedmiotów wyznacza dziekan.

§ 14. W razie niepomyślnego wyniku egzaminów nostryfikacyjnych, powtórzyć je można w terminach, wyznaczonych przez Radę Wydziałową na wniosek egzaminatorów. Dopuszczenie do

egzaminów po raz trzeci wymaga zezwolenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, udzielonego na wniosek Rady Wydziałowej.

§ 15. Wszystkie egzaminy nostryfikacyjne powinny być złożone w jednej szkole akademickiej. Przeniesienie się w toku nostryfikacji do innej szkoły akademickiej wymaga zgody obu Rad Wydziałowych.

§ 16. W razie pomyślnego wyniku egzaminów nostryfikacyjnych Rada Wydziałowa uznaje stopień, uzyskany w zagranicznej szkole akademickiej, za równoważny ze stopniem, udzielanym przez dany wydział polskiej szkoły akademickiej, zaś Dziekan umieszcza na dyplomie klauzulę treści następującej:

„Po przeprowadzeniu postępowania nostryfikacyjnego na podstawie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 marca 1938 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 65) Rada Wydziałowa (podać nazwę wydziału i szkoły) uznała stopień niniejszy za równoważny ze stopniem (podać nazwę stopnia naukowego lub zawodowego, udzielanego przez wydział), wydawanym przez wydział (podać nazwę wydziału i szkoły).“

Podpis Rektora

Podpis Dziekana

Pieczęć szkoły.

§ 17. Nie wymagają nostryfikacji stopnie naukowe i zawodowe, uzyskane przez osoby, posiadające obywatelstwo polskie, na mocy art. 2 i 3 oraz pkt. (5) art. 4 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 77, poz. 44) w jednej ze szkół zagranicznych, wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 183) przed 1 listopada 1918 r. zaś w szkołach rosyjskich przed 1 października 1917 r., nadto w szkołach, uznanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne, oprócz tego stopnie naukowe i zawodowe, uzyskane przed określonym niżej terminem późniejszym:

- a) przed dniem 15 lipca 1922 r. w jednej ze szkół akademickich Rzeszy Niemieckiej przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej,
- a b. obywateli Rzeszy Niemieckiej, mających stałe miejsce zamieszkania na obszarze Górnego Śląska, stanowiącym poprzednio część składową Państwa Niemieckiego;

- b) przed dniem 1 lutego 1920 r. w jednej ze szkół akademickich Rzeszy Niemieckiej przez innych obywateli Państwa Polskiego, a b. obywateli Rzeszy Niemieckiej;
- c) przed dniem 10 sierpnia 1920 r. w jednej ze szkół akademickich b. Monarchii Austro-Węgierskiej przez b. obywateli austriackich lub węgierskich, przynależnych do jednej z przynależnych Polsce miejscowości Śląska Cieszyńskiego;
- d) stopnie inżynierskie, uzyskane w szkołach akademickich państw zaborczych przed dniem 1 listopada 1918 r.

§ 18. Mianowanie profesorem zwyczajnym lub nadzwyczajnym w polskiej państwowej szkole akademickiej pociąga za sobą z mocy samego prawa nostryfikację posiadanych przez mianowanego zagranicznych stopni akademickich naukowych lub zawodowych w rozumieniu § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 19. Kandydaci, ubiegający się o nostryfikację, wnoszą opłatę manipulacyjną w kwocie 10 złotych, nie podlegającą zwrotowi. Kandydaci, dopuszczeni do nostryfikacji, wnoszą opłaty w kwocie 150 (sto pięćdziesiąt) złotych, z czego 50 złotych przypada komisji nostryfikacyjnej na wynagrodzenie referentów, 50 złotych na Skarb Państwa i 50 złotych na fundusz do dyspozycji Rady Wydziałowej na cele popierania pracy naukowej studentów, nagrody konkursowe itp.

Za egzamin komisyjny (grupę egzaminów) wnoszą kandydaci opłatę w kwocie 150 złotych, z czego na wynagrodzenie komisji egzaminacyjnej i na wynagrodzenie personelu kancelaryjnego przypada 100 złotych, a na fundusz do dyspozycji Rady Wydziałowej 50 złotych.

§ 20. Rada Wydziałowa może zwolnić kandydatów całkowicie lub częściowo od opłat, przewidzianych w § 19, z wyjątkiem opłaty manipulacyjnej.

§ 21. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W dniu tym tracą moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 kwietnia 1921 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 20, poz. 202), rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 kwietnia 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 9, poz. 84) i rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 maja 1925 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 14, poz. 139).

§ 22. Do nostryfikacji, będących w toku w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosują się nadal przepisy, które obowiązywały przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

87.

*Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
(nr 7 z dnia 8. II. 1938)
o zmianie wyznania (Nr AC. 52-5-1).*

(Dziennik Urzęd. Minist. Spraw Wewnętrznych 1938 r. nr 5, poz. 20).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało do PP. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów następujący okólnik:

„W świetle rozporządzeń o ewidencji i kontroli ruchu ludności wszelkie zmiany w życiu (lub w stanie) obywatela, dotyczące danych zawartych w rejestrze mieszkańców, powinny być zgłaszane do gminnych biur ewidencji ludności.

Dotyczy to zarówno zmian w stanie rodzinnym i cywilnym obywateli, jak i zmiany obywatelstwa, wyznania itp.

W szczególności jeżeli chodzi o zmianę wyznania obowiązek ten jest oparty na postanowieniach art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. nr 32, poz. 309) o ewidencji i kontroli ruchu ludności, § 12 ust. 7 i § 37 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 maja 1934 r. (Dz. U. R. P. nr. 54, poz. 489) i § 58 instrukcji Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 listopada 1930 r. o prowadzeniu rejestru mieszkańców i ciąży nie tylko na zainteresowanych obywatelach, lecz i na odpowiednich urzędnikach stanu cywilnego.

W ramach postanowień obowiązujących na obszarze Rzeczypospolitej kodeksów cywilnych oraz rozporządzeń i okólników z zakresu rejestracji stanu cywilnego zmiana wyznania powinna być nadto rejestrowana w następujący sposób:

1. na obszarze województw środkowych i wschodnich rejestrację zmiany wyznania prowadzą oświatowe władze administracji ogólnej stosownie do okólnika nr 428 z dnia 11 stycznia 1921 r., wydanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i z Ministrem Sprawiedliwości (Zb. Zarz. Min. Spraw

Wewn. str. 1638, poz. 4), przy czym po dokonaniu tej rejestracji władze te są obowiązane powiadomić o zaszłym fakcie właściwą gminę (biuro ewidencji ludności), jak i urzędnika stanu cywilnego tego wyznania, z którego dany obywatel wystąpił;

2. na obszarze województw południowych stosownie do art. 6 ustawy z dnia 25 maja 1868 r. (Dz. P. P. nr 49) oraz § 1 rozporządzenia wykonawczego Ministra Wyznań i Oświaty z dnia 18 stycznia 1869 r. (Dz. P. P. nr 13) zmiana winna być zgłoszoną przed powiatową władzą administracji ogólnej, która — po dokonaniu rejestracji — powiadomi o zaszłym fakcie przełożonego lub duszpasterza opuszczonego kościoła albo stowarzyszenia religijnego niezależnie od zawiadomienia właściwego ze względu na miejsce sporządzenia aktu urodzenia urzędnika stanu cywilnego, a nadto — w myśl przytoczonego w punkcie 1 okólnika nr 428 — gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania interesowanego;

3. na obszarze województw zachodnich w myśl postanowień ustawy z dnia 14 maja 1873 r. rejestracja zmiany wyznania dokonywana jest przez sądy grodzkie miejsca zamieszkania interesowanego, przy czym sądy te obowiązane są — po protokolarnym przyjęciu zgłoszenia zmiany wyznania — przesłać odpis sporządzonego protokołu zarządowi gminy kościelnej opuszczonego przez daną osobę wyznania. Jedynie zatem na tym obszarze urząd rejestrujący zmianę wyznania nie jest obowiązany zawiadamiać o zaszłym fakcie właściwego biura ewidencji ludności, celem wciągnięcia tej zmiany do rejestru mieszkańców; to też Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podejmie u właściwych władz starania o usunięcie tego braku.

Jak wynika z powyższego, zarówno przepisy o ewidencji i kontroli ruchu ludności, jak i przepisy z zakresu prawa o aktach stanu cywilnego wymagają dokonywania rejestracji zmiany wyznania, która w rezultacie koncentruje się w gminnych rejestrach mieszkańców.“

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych na Wypadek Choroby Warszawa, ul. Pierackiego 14 — Reprezentacja na Śląsk: Katowice, ul. Kochanowskiego 10, zawiadamia Wielebnych Księży, że do zawierania ubezpieczeń, pobrania pierwszomiesięcznej składki

i wpisowego uprawnieni są li tylko zastępcy z legitymacją Towarzystwa z fotografią. Do inkasa dalszych składek zastępcy nie są uprawnieni.

Przestrzegamy przed niejakimś Liboriuszem Kroemeke z Chorzowa, który nie jest naszym agentem, a który w kołach duchowieństwa zawiera ubezpieczenia i bezprawnie dla różnych Towarzystw inkasuje składki.

89.

Konkurs.

Kuria Diecezjalna rozpisuje konkurs na parafie Szeroka i Chropaczów. Wnioski wraz z życiorysem i świadectwem obywatelstwa przesłać należy do Kurii Diecezjalnej do dnia 1-go czerwca b. r.

90.

Personalia.

Odznaczenia:

P. Prezydent Rzeczypospolitej nadał Złoty Krzyż Zasługi za pracę w polu społecznym ks. kanonikowi *Janowi Barabaszowi*, proboszczowi z Czechowic pow. bielskiego, ks. *Franciszkowi Kaluży T. J.*, proboszczowi z Rudy (parafia M. B. Róż.), ks. *Józefowi Ledwonowi*, proboszczowi z Piekar Śląskich (parafia św. Trójcy), ks. kanonikowi i dziekanowi *Michałowi Lewkowi*, proboszczowi z Tarnowskich Gór, ks. kanonikowi *Wiktorowi Otrębie*, proboszczowi z Świętochłowic.

Srebrny Krzyż Zasługi otrzymał ks. *Jan Madla*, proboszcz z Świerklańca, pow. tarnogórskiego.

Instytucję kanoniczną otrzymał:

Ks. *Hugon Cedzich*, proboszcz z Chropaczowa na parafię w Hałmbie.

Mianowani:

Ks. *Henryk Joško*, proboszcz z Szerokiej, administratorem w Chropaczowie.

Ks. *Władysław Kręczkowski*, wikary z Żorów, administratorem w Szerokiej.

Ks. *Antoni Brzózka*, neopresbyter z Załęża, tymczasowym wikarym w Siemianowicach Śl. (parafia św. Krzyża).

Przeniesiony.

Ks. *Eryk Juraszek*, wikary z Siemianowic (parafia św. Krzyża) jako wikary do Żorów.

91.

Misje kanoniczne.

Miejscowość	Imię i nazwisko	Na okres
Bańgów	Niesyt Stanisław	31. VIII. 1940 r.
Bogucice	Bałuk Stanisław	31. VIII. 1938 r.
Bogucice	Dr Zygmunt Erlacher	31. VIII. 1938 r.
Bogucice	Margłowski Jan	31. VIII. 1940 r.
Boguszowice	Herok Jan	31. VIII. 1940 r.
Bojszowy	Żychowski Adam	31. VIII. 1942 r.
Bojszowy	Sochor Jan	31. VIII. 1942 r.
Borowa Wieś	Stanikówna Stanisława	31. VIII. 1941 r.
Borowa Wieś	Wróbel Jan	31. VIII. 1941 r.
Boruszowice	Baselidesówna Maria	31. VIII. 1942 r.
Boruszowice	Poloczek Wilhelm	31. VIII. 1942 r.
Brzezinka	Szczepanik Tadeusz	31. VIII. 1940 r.
Brzeziny Śl.	Skrzek Józef	31. VIII. 1940 r.
Brzeziny Śl.	Zoleński Mikołaj	31. VIII. 1939 r.
Brzeziny Śl.	Kasprzycka Helena	31. VIII. 1940 r.
Brzeziny Śl.	Bętkowska Maria	31. VIII. 1940 r.
Brzeziny Śl.	Motłoch Eugeniusz	31. VIII. 1940 r.
Brzeziny Śl.	Mitas Henryk	31. VIII. 1939 r.
Brzeziny Śl.	Pawlukówna Maria	31. VIII. 1940 r.
Brzeziny Śl.	Wojsyk Andrzej	31. VIII. 1940 r.
Brzozowice	Quoosówna Kazimiera	31. VIII. 1940 r.
Brzozowice	Siwianka Klara	31. VIII. 1940 r.
Brzozowice	Białkówna Klara	31. VIII. 1940 r.
Brzozowice	Małota Jerzy	31. VIII. 1939 r.
Brzozowice	Grekówna Maria	31. VIII. 1939 r.
Brzozowice	Chlebik Otton	31. VIII. 1939 r.
Brzozowice	Langerówna Maria	31. VIII. 1939 r.
Brzozowice	Wolny Jerzy	31. VIII. 1939 r.
Brzozowice	Kulisówna Klara	31. VIII. 1939 r.
Brzozowice	König Herbert	odwołania
Brzozowice	Gaczek Bolesław	31. VIII. 1939 r.
Bytków	Paszek Antoni	31. VIII. 1940 r.
Bytków	Smolczanka Gertruda	31. VIII. 1940 r.
Bytków	Jodłowski Robert	31. VIII. 1940 r.
Bytom Nowy	Stasiak Józef	31. VIII. 1938 r.
Bytom Nowy	Skrzypulec Henryk	31. VIII. 1940 r.
Bytom Nowy	Barbachówna Anna	31. VIII. 1940 r.
Chwałowice	Kołodziejczykówna Adela	31. VIII. 1940 r.
Chwałowice	Nowak Elfryda	31. VIII. 1940 r.
Chwałowice	Kauczor Franciszek	odwołania
Chorzów	Mgr Ryszard Maron	31. VIII. 1940 r.

Miejscowość	Imię i nazwisko	Na okres
Chorzów	Bartuś Paweł	31. VIII. 1940 r.
Chorzów I	Rabus Hieronim	31. VIII. 1940 r.
Chorzów I	Saduś Jan	31. VIII. 1940 r.
Chorzów I	Janicka Maria	31. VIII. 1940 r.
Chorzów I	Dymnicka Barbara	31. VIII. 1940 r.
Chorzów I	Przybyłski Łucjan	31. VIII. 1939 r.
Chorzów I	Josiński Jerzy	31. VIII. 1940 r.
Chorzów I	Pomietłówna Władysława	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Balon Tadeusz	31. VIII. 1939 r.
Chorzów II	Zukowska Maria	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Łubieńska Stanisława	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Pethe Józef	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Rosół Teofil	31. VIII. 1939 r.
Chorzów II	Drzymała Jan	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Wacławkówna Klara	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Szołowska Jadwiga	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Kamieniecki Henryk	31. VIII. 1939 r.
Chorzów II	Wolski Zygmunt	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Binkowska Stanisława	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Michniewska Helena	31. VIII. 1939 r.
Chorzów II	Pawłowska Zofia	31. VIII. 1940 r.
Chorzów II	Majcherczyk Leopold	31. VIII. 1939 r.
Chorzów II	Latacz Maks	31. VIII. 1942 r.
Chorzów II	Wacławkówna Elżbieta	31. VIII. 1939 r.
Chorzów II	Łęczyńska Krystyna	31. VIII. 1942 r.
Chorzów III	Witulski Rudolf	31. VIII. 1940 r.
Chorzów III	Prudłówna Eleonora	31. VIII. 1940 r.
Chorzów III	Kuliszewski Leon	31. VIII. 1940 r.
Chorzów III	Stasz Józef	31. VIII. 1940 r.
Chorzów III	Pasek Jan	31. VIII. 1940 r.
Chorzów III	Niesłona Jadwiga	31. VIII. 1940 r.
Cieszowa	Siuta Adolf	odwołania
Cieszowa	Szczerbicka Zofia	31. VIII. 1942 r.
Ćwiklice	Czybianka Monika	31. VIII. 1940 r.
Ćwiklice	Kaszycka Kazimiera	odwołania
Ćwiklice	Ryszka Maksymilian	31. VIII. 1940 r.
Czarków	Książkiewicz Mieczysław	31. VIII. 1940 r.
Czarny Las	Losz Magdalena	31. VIII. 1939 r.
Czernica	Menzel Henryk	31. VIII. 1940 r.
Dąbrówka Mała	Jelonkówna Anna	31. VIII. 1939 r.
Dąbrówka Wielka	Karkoszówna Janina	31. VIII. 1940 r.
Dębieńsko Stare	Szarek Leon	31. VIII. 1940 r.
Dębieńsko Stare	Józefowski Eugeniusz	31. VIII. 1939 r.
Dębieńsko Stare	Chrószcz Rafał	31. VIII. 1939 r.
Dębieńsko Stare	Grzesiak Stefan	31. VIII. 1940 r.

Miejscowość	Imię i nazwisko	Na okres
Frydek	Bażanka Anna	31. VIII. 1941 r.
Gieraltowice	Kolcz Augustyn	31. VIII. 1940 r.
Gieraltowice	Szubert Karol	31. VIII. 1940 r.
Gieraltowice	Szatyńska Maria	31. VIII. 1940 r.
Gieraltowice	Urzędowska Franciszka	31. VIII. 1940 r.
Gieraltowice	Lasia Adam	31. VIII. 1940 r.
Gieraltowice	Kozera Bronisław	31. VIII. 1940 r.
Gieraltowice	Kuchta Paweł	31. VIII. 1940 r.
Gieraltowice	Tomanek Augustyn	31. VIII. 1940 r.
Gieraltowice	Koział Florian	31. VIII. 1940 r.
Goszczów	Nowak Fryderyk	31. VIII. 1939 r.
Gostyń	Siłko Józef	31. VIII. 1941 r.
Gotartowice	Korpowski Józef	31. VIII. 1940 r.
Gumny	Kuchejda Jan	31. VIII. 1940 r.
Hajduki	Niemczyk Bronisław	31. VIII. 1942 r.
Hajduki	Babiarczykówna Helena	31. VIII. 1940 r.
Holdunów	Bielatowicz Janina	31. VIII. 1941 r.
Holdunów	Bardosch Józef	31. VIII. 1941 r.
Holdunów	Hachuła Wilhelm	31. VIII. 1941 r.
Holdunów	Oleniak Artur	31. VIII. 1941 r.
Imielin	Klyta Gwidon	31. VIII. 1939 r.
Imielin	Nowacki Piotr	31. VIII. 1940 r.
Jankowice	Brzęczek Karol	31. VIII. 1939 r.
Jawornica	Kolezińska Maria	31. VIII. 1942 r.
Jawornica	Wicher Teodor	31. VIII. 1942 r.
Katowice	Mazankiewiczówna Zofia	31. VIII. 1940 r.
Katowice	Herwy Janina	31. VIII. 1939 r.
Katowice	Głaszewska Janina	31. VIII. 1939 r.
Katowice	Karpiakówna Irena	31. VIII. 1939 r.
Katowice III	Arabski Michał Bolesław	31. VIII. 1940 r.
Katowice IV	Pudelko Kazimierz	31. VIII. 1940 r.
Kisielów	Wybraniec Jan	31. VIII. 1940 r.
Kłodnica	Dalke Kazimierz	31. VIII. 1940 r.
Kłodnica	Cwielożanka Małgorzata	31. VIII. 1940 r.
Kłodnica	Hakuba Alojzy	31. VIII. 1940 r.
Kłodnica	Kobylińska Helena	31. VIII. 1940 r.
Kłodnica	Korez Stanisław	31. VIII. 1940 r.
Kłodnica	Lończykówna Ema	31. VIII. 1940 r.
Kłodnica	Markówna Elfryda	31. VIII. 1940 r.
Kłodnica	Nowotarska Romana	31. VIII. 1940 r.
Kłodnica	Jurczykówna Małgorzata	31. VIII. 1940 r.
Kobielice	Growiec Stanisław	31. VIII. 1939 r.
Kobielice	Gocówna Stanisława	31. VIII. 1939 r.
Kobielice	Janik Bolesław	31. VIII. 1939 r.

Miejscowość	Imię i nazwisko	Na okres
Kostuchna	Kuźma Jan	31. VIII. 1940 r.
Kończyce	Brem Jerzy	31. VIII. 1940 r.
Kończyce	Hajdenrajch Henryk	31. VIII. 1940 r.
Kopciowice	Szołga Antoni	31. VIII. 1939 r.
Koszęcin	Klepacz Günter	31. VIII. 1940 r.
Koszęcin	Derensówna Helena	31. VIII. 1942 r.
Koszęcin	Gałuszka Bernard	31. VIII. 1942 r.
Koszęcin	Witkowska Maria	31. VIII. 1942 r.
Koszęcin	Bieżanowski Jerzy	31. VIII. 1942 r.
Kosztowy	Kaznowska Helena	31. VIII. 1940 r.
Kosztowy	Bambynek Józef	31. VIII. 1940 r.
Krostosowice	Heldówna Sabina	31. VIII. 1940 r.
Krasowy	Nawarówna Maria	31. VIII. 1941 r.
Kryry	Nowakówna Stefana	31. VIII. 1940 r.
Leszczyny	Wieczorkówna Katarzyna	31. VIII. 1940 r.
Lędziny	Jendrysikówna Anna	31. VIII. 1941 r.
Lipiny Śl.	Polusikówna Róża	31. VIII. 1940 r.
Lipiny Śl.	Moczanka Janina	31. VIII. 1940 r.
Lipiny Śl.	Kuczmierczykówna Hildegarda	31. VIII. 1940 r.
Lipiny Śl.	Styrnówna Jadwiga	31. VIII. 1940 r.
Lipiny Śl.	Zwionzek Eryk	31. VIII. 1940 r.
Lubliniec	Raczak Leon	31. VIII. 1940 r.
Lubliniec	Ulfik Piotr	31. VIII. 1938 r.
Łagiewniki	Poniewierski Tadeusz	31. VIII. 1940 r.
Łagiewniki	Cieplanka Leokadia	31. VIII. 1940 r.
Łagiewniki	Gryczukówna Anna	31. VIII. 1940 r.
Łagiewniki	Kwieciński Jan	31. VIII. 1939 r.
Łagiewniki	Janasówna Ludwika	31. VIII. 1939 r.
Łagiewniki	Michalewska Helena	31. VIII. 1939 r.
Łagiewniki	Stanikówna Gertruda	31. VIII. 1939 r.
Łagiewniki	Musiolik Józef	31. VIII. 1940 r.
Łagiewniki	Rudnicka Halina	31. VIII. 1940 r.
Łagiewniki	Pelar Jan	31. VIII. 1939 r.
Łagiewniki	Klabisz Hubert	31. VIII. 1939 r.
Łagiewniki	Dyk Aleksy	31. VIII. 1939 r.
Łazy	Kolczyński Kazimierz	odwołania
Łaziska Górne	Kotulanka Bronisława	odwołania
Łaziska Górne	Szeligiewicz Marcin	odwołania
Miasteczko	Urbańczyk Alfons	31. VIII. 1939 r.
Miasteczko	Poloński Jan	31. VIII. 1939 r.
Miasteczko	Pilarska Aniela	31. VIII. 1939 r.
Miasteczko	Darmas Teodor	31. VIII. 1939 r.
Miasteczko	Kmieciówna Julia	31. VIII. 1942 r.
Mikołowska	Burek Walter	odwołania

Miejscowość	Imię i nazwisko	Na okres
Mikołów	Magasowa Antonina	odwołania
Mikołów	Burosch Elżbieta	31. VIII. 1941 r.
Mikołów	Czauderna Leopold	31. VIII. 1941 r.
Mikołów	Szurek Helena	31. VIII. 1941 r.
Mikołów	Początek Kazimierz	31. VIII. 1941 r.
Mikołów	Noglińska Edyta	31. VIII. 1941 r.
Mikołów	Dudek Edmund	31. VIII. 1940 r.
Mikołów	Leśniak Adam	31. VIII. 1940 r.
Mikołów-Kamionka	Szukała Józef	31. VIII. 1940 r.
Mizerów	Halski Mikołaj	31. VIII. 1941 r.
Miedźna	Kubica Jan	31. VIII. 1939 r.
Miedźna	Fabera Anieline	31. VIII. 1939 r.
Miedźna	Sojka Karol	31. VIII. 1939 r.
Nakło Śl.	Cichoń Franciszek	31. VIII. 1942 r.
Nowa Wieś	Cichy Jadwiga	31. VIII. 1941 r.
Ochojec	Fajkis Wiktor	31. VIII. 1940 r.
Ochojec	Herrmann Hilary	31. VIII. 1940 r.
Ochojec	Furmanik Władysław	31. VIII. 1940 r.
Ogrodzona	Buzek Józef	31. VIII. 1940 r.
Olszyna	Zdebska Zofia	31. VIII. 1940 r.
Orzech	Cybianka Elżbieta	31. VIII. 1940 r.
Orzepowice	Ogonówna Franciszka	31. VIII. 1939 r.
Pawełki	Kupka Józef	31. VIII. 1940 r.
Pawłowice	Sokołowski Kazimierz	31. VIII. 1940 r.
Piaseczna	Węgrzynówna Walentyna	31. VIII. 1939 r.
Piasek	Mitas Józef	31. VIII. 1940 r.
Piasek	Syskówna Helena	31. VIII. 1942 r.
Piekary Śl.	Kulis Emil	31. VIII. 1940 r.
Piekary Śl.	Machowska Władysława	31. VIII. 1939 r.
Piekary Śl.	Skolikówna Ludwika	31. VIII. 1939 r.
Piekary Śl.	Damasiewicz Kazimierz	31. VIII. 1939 r.
Piekary Śl.	Gruckówna Gertruda	31. VIII. 1939 r.
Piekary Śl.	Kucik Taedusz	31. VIII. 1939 r.
Piekary Śl.	Gzyl Karol	odwołania
Piekary Śl.	Firnis Herbert	odwołania
Piekary Śl.	Basztonówna Regina	31. VIII. 1938 r.
Piotrowice	Pagielanka Wanda	31. VIII. 1940 r.
Piotrowice	Adamska Adela	31. VIII. 1940 r.
Pniowiec	Hanuszkiewiczówna Wanda	31. VIII. 1939 r.
Pniowiec	Paździora Adam	31. VIII. 1939 r.
Pniowiec	Benke Bertold	31. VIII. 1939 r.
Pszczyna	Tretiak Tadeusz	31. VIII. 1940 r.
Pszczyna	Smolec Adam	31. VIII. 1938 r.
Pszczyna	Krzyżakówna Jadwiga	31. VIII. 1940 r.

Miejscowość	Imię i nazwisko	Na okres
Pszczyna	Kabusówna Maria	31. VIII. 1940 r.
Pszczyna	Witosza Ludwik	31. VIII. 1940 r.
Radzionków	Grzešek Maksymilian	31. VIII. 1942 r.
Radzionków	Lubczyk Filip	31. VIII. 1942 r.
Radzionków	Sendke Paweł	31. VIII. 1942 r.
Radzionków	Szoł Józef	31. VIII. 1942 r.
Radzionków	Klose Antoni	31. VIII. 1939 r.
Radzionków	Kobiela Józef	odwołania
Radzionków	Kaiser Emil	31. VIII. 1942 r.
Radzionków	Negaczówna Katarzyna	31. VIII. 1939 r.
Radzionków	Lorenz Stanisław	31. VIII. 1942 r.
Radzionków	Lewicka Henryka	31. VIII. 1942 r.
Radzionków	Dryś Edmund	31. VIII. 1939 r.
Radzionków	Chmieliński Paweł	31. VIII. 1942 r.
Radzionków	Mikułski Stanisław	31. VIII. 1940 r.
Repty Nowe	Kokot Wilhelm	31. VIII. 1939 r.
Repty Nowe	Duszówna Józefa	31. VIII. 1942 r.
Repty Nowe	Szulc Roman	31. VIII. 1939 r.
Repty Nowe	Siemek Piotr	odwołania
Repty Nowe	Pustelnikówna Łucja	31. VIII. 1939 r.
Rogoźna	Kita Władysław	31. VIII. 1939 r.
Ruda Śl.	Duszki Mieczysław	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Philipp Stanisław	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Sieroniówna Anna	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Beinbrechtówna Łucja	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Trybulcówna Urszula	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Siedlikówna Jadwiga	31. VIII. 1939 r.
Ruda Śl.	Kalużanka Erna	31. VIII. 1941 r.
Ruda Śl.	Marglewski Henryk	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Janik Stanisław	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Krasówka Wiktoria	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Stöckerówna Maria	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Seweryński Leon	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Frączkówna Władysława	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Pethówna Jadwiga	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Potempa Franciszek	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Wawrówna Maria	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Ziembianka Maria	31. VIII. 1940 r.
Ruda Śl.	Wowra Roman	31. VIII. 1940 r.
Rybna	Świercówna Maria	31. VIII. 1940 r.
Rybna	Wiśniowska Irena	31. VIII. 1942 r.
Rybna	Malinowska Halina	31. VIII. 1942 r.
Rybna	Duda Bolesław	31. VIII. 1942 r.
Rybnik	Pawletta Marta	31. VIII. 1940 r.
Rybnik	Haterland Karol	31. VIII. 1940 r.

Miejscowość	Imię i nazwisko	Na okres
Rybnik	Gromnica Roman	31. VIII. 1940 r.
Rybnik	Wischniowski Józef	31. VIII. 1939 r.
Rybnik	Hempel Ilse	31. VIII. 1940 r.
Rydułtowy	Mańka Paweł	31. VIII. 1940 r.
Siemianowice	Dorazilówna Michalina	31. VIII. 1941 r.
Siemianowice	Michalikówna Zofia	31. VIII. 1940 r.
Siemianowice	Wójtowierówna Cecylia	31. VIII. 1941 r.
Siemianowice	Kuboszkówna Joanna	31. VIII. 1940 r.
Siemianowice	Chojnacka Czesława	31. VIII. 1940 r.
Siemianowice	Adamowska Stefania	31. VIII. 1940 r.
Siemianowice	Seipelt Ludwik	31. VIII. 1940 r.
Siemianowice	Żydówna Agnieszka	31. VIII. 1940 r.
Skoczów	Motołówna Stanisława	odwołania
Sowice	Świerc Herman	31. VIII. 1939 r.
Sowice	Spalkówna Donata	31. VIII. 1939 r.
Sowice	Gregorowiczówna Eugenia	31. VIII. 1939 r.
Stara Wieś	Nowara Józef	31. VIII. 1940 r.
Stara Wieś	Borgieł Alojzy	31. VIII. 1940 r.
Stara Wieś	Karmańska Jadwiga	31. VIII. 1940 r.
Stara Wieś	Bury Kazimierz	31. VIII. 1940 r.
Strumień	Sr. M. Fidelisa Frackówna	31. VIII. 1940 r.
Strzebiń	Łapkówna Genowefa	31. VIII. 1939 r.
Studzienice	Czakański Alojzy	31. VIII. 1941 r.
Studzienice	Kumorówna Janina	31. VIII. 1941 r.
Studzionka	Janosówna Jadwiga	31. VIII. 1939 r.
Studzionka	Szymiczek Ernest	31. VIII. 1942 r.
Świerklaniec	Kozłowski Jan	odwołania
Świerklany Dolne	Polak Henryk	31. VIII. 1941 r.
Świerklany Górne	Heller Dominik	31. VIII. 1940 r.
Świerklany Górne	Paciówna Agnieszka	31. VIII. 1940 r.
Świerklany Górne	Gorewodzianka Elżbieta	31. VIII. 1940 r.
Szeroka	Fox Stanisław	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Osińska Anna	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Fikusówna Maria	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Ziembianka Zofia	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Sobański Jan	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Kowalski Mieczysław	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Homówna Joanna	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Tuchajdzianka Helena	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Żwak Karol	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Stanoszek Franciszek	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Jagosz Alojzy	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Gstall Michał	31. VIII. 1939 r.
Szopienice	Miodek Franciszek	31. VIII. 1939 r.

Miejscowość	Imię i nazwisko	Na okres
Szopienice	Mijałski Jan	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Szajnarówna Emilia	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Bauder Piotr	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Piotrowski Józef	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Dziubówna Hildegarda	31. VIII. 1940 r.
Szopienice	Grygierczyk Leopold	31. VIII. 1939 r.
Tarnowskie Góry	Brońcówna Helena	31. VIII. 1939 r.
Tarnowskie Góry	Rydlówna Helena	31. VIII. 1939 r.
Tarnowskie Góry	Maziarówna Irena	31. VIII. 1942 r.
Tarnowskie Góry	Kisiała Ludwik	31. VIII. 1941 r.
Tychy	Białek Zygmunt	31. VIII. 1940 r.
Urbanowice	Pietraszkówna Maria	31. VIII. 1940 r.
Urbanowice	Olbrych Tadeusz	31. VIII. 1939 r.
Warszowice	Walica Rudolf	31. VIII. 1940 r.
Wiśła Wielka	Michalczykówna Janina	31. VIII. 1940 r.
Wiśła Wielka	Paprotny Ignacy	31. VIII. 1940 r.
Wiśła Wielka	Gleńsk Józef	31. VIII. 1939 r.
Woszczyce	Grygierczyk Franciszek	31. VIII. 1941 r.
Wyry	Kucharski Andrzej	31. VIII. 1941 r.
Wyry	Hyrlicki Franciszek	31. VIII. 1941 r.
Wyry	Galwinówna Zofia	31. VIII. 1940 r.
Żory	Bombianka Eleonora	31. VIII. 1941 r.
Żory	Błaszczkówna Maria	31. VIII. 1939 r.
Żyglin	Prachowski Florian	31. VIII. 1940 r.
Żyglin	Gruszkówna Anna	31. VIII. 1939 r.
Żyglin	Słania Edward	

Sprawy dotyczące Akcji Katolickiej.

92.

Zbiórka publiczna na cele katolickiej młodzieży.

Urząd Wojewódzki Śląski listem z dnia 22 kwietnia 1938 r. Nr P. B.175/9 zezwolił Katol. Stow. Młodzieży Męskiej i Żeńskiej na urządzenie zbiórki ulicznej i domowej w dniach od 22—29 maja. Zarządy Stowarzyszeń proszą Przewielebnych Księży Proboszczów i Asystentów o pomoc przy zorganizowaniu zbiórki oraz o wzmiankę i zachęcenie parafian do ofiarności z ambony.

93.

*Hołd bł. Bronisławie i Królowej Jadwidze
Katolickiego Stow. Kobiet.*

Katolickie Stowarzyszenie Kobiet wraz z Ligą Katolicką urządza w dniu 12 czerwca pielgrzymkę do Krakowa, dla uczczenia bł. Bronisławy i wzięcia udziału w hołdzie Królowej Jadwidze, zorganizowanym przez Katol. Stow. Kobiet Metropolii Krakowskiej. Uczestniczki pielgrzymki wezmą również udział w uroczystości z okazji przewiezienia relikwii św. Andrzeja Boboli. Z Katowic wyruszą na ten dzień prawdopodobnie dwa pociągi popularne. Koszta udziału w pielgrzymce wynoszą zł 4,40 od osoby.

Zgłoszenia przyjmuje Sekretariat Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet, Katowice, ul. Marsz. Piłsudskiego 20, tel. 345-07 i 345-08.

94.

*Kolonie wypoczynkowe dla członkiń Katol. Stow.
Kobiet.*

Katolickie Stow. Kobiet urządza w lipcu rb. kolonie wypoczynkowe dla swych członkiń w Kamienicy koło Bielska. Koszty utrzymania wynoszą zł 2,— dziennie od osoby. Kolonie odbędą się w trzech 10-dniowych seriach. Zgłoszenia już przyjmuje Sekretariat Katol. Stow. Kobiet — Katowice, ul. M. Piłsudskiego 20.

Sprawy dotyczące Misji Wewnętrznej.

95.

Odwołanie Kursu rekolekcyjnego dla kapłanów.

Diecezjalny Sekretariat Rekolekcyjny komunikuje, że kurs rekolekcyjny dla kapłanów zapowiedziany na dni od 30 czerwca do 4 lipca nie odbędzie się. Zamiast tego kursu odbędą się rekolekcje dla II grupy kobiet Związku Rekolekcyjnego św. Ignacego w Małej Dąbrowce. Dla kapłanów odbędzie się kurs w listopadzie.

96.

Kurs charytatywny dla Sióstr Parafialnych i współpracowniczek Caritasu.

Związek Towarzystw Dobroczynnych Caritas w Katowicach urządza w dniach od 8—10 czerwca b. r. kurs charytatywny dla sióstr parafialnych i współpracowniczek Caritasu.

Kurs rozpocznie się 8 czerwca o godz. 9 rano Mszą świętą w kościele Najśw. Maryi Panny w Katowicach i kończy się dnia 10 czerwca o godz. 18.

Wykłady odbywać się będą w sali domu Caritas przy ul. Brata Alberta 3 — naprzeciw Zakładów Technicznych.

Kurs przewiduje następujące tematy referatów: „*Caritas obowiązkiem chrześcijanina*“, „*Działalność charytatywna Kościoła*“, „*Nasza literatura charytatywna*“, „*Wychowanie do akcji charytatywnej*“, „*Co myślą i mówią bezdomni?*“ „*Wywiad w pracy charytatywnej*“, „*Towarzystwo św. Wincentego a Paulo — męskie*“, „*Opieka społeczna a Caritas*“, „*Co to jest Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży?*“ „*Psychologia bezrobotnego*“, „*Łagodzenie skutków bezrobocia*“, „*Wychowanie zakładowe i rodziny zastępcze*“, „*Kartoteka parafialna ubogich przy Wydziale Parafialnym*“, „*Podstawowe wiadomości o chorobach zakaźnych*“, „*Prostytucja w ustawodawstwie*“, „*Ustawodawstwo społeczne — renty, wypadki, choroby*“.

Przewielebne Duchowieństwo zechce wysłać na wspomniany kurs członkinie nie tylko stowarzyszeń charytatywnych ale i innych kościelnych.

O tanie obiady (od 0,60 zł) postara się Związek Caritas.

Zgłoszenia należy przesłać do 30 maja br. i to pod adresem: Związek Tow. Dobroczynnych Caritas, Katowice, ul. Brata Alberta 3.

Opłaty kursu minimalne.

II. Kronika Diecezjalna.

97.

Z działalności J. E. Ks. Biskupa Ordynariusza.

Dnia 27 marca wziął udział w walnym zjeździe delegatów abstynentów w domu „Caritas“ w Katowicach.

Dnia 28 marca był na Walnym Zebraniu „Kathol. Frauenbundu“ w sali „Wypoczynek“ w Katowicach.

Dnia 1 kwietnia odprawił na zakończenie rekolekcyj Pań uroczyste nabożeństwo z Te Deum i błogosławieństwem w kościele Najśw. Maryi Panny w Katowicach.

Dnia 3 kwietnia wziął udział w zjeździe delegowanych KSMŻ w Panewnikach.

Dnia 4 kwietnia wyjechał do Rzymu „ad limina“.

W Wielką Sobotę, dnia 16 kwietnia, wziął udział w audiencji u Ojca św.. Obecni byli ks. kard. Kakowski oraz 18 biskupów polskich.

W samą uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego, dnia 17-go kwietnia, wziął udział w kanonizacji św. Andrzeja Boboli w bazylice św. Piotra i Pawła.

W środę, dnia 20 kwietnia, wziął udział w audiencji Polaków u Ojca św. w sali „dei benedizioni“.

Dnia 29 kwietnia wrócił z Rzymu.

Dnia 8—11 maja brał udział w konferencji Episkopatu w Warszawie.

Dnia 12 maja wygłosił referat o ważnej pracy w sodalicy i obowiązku pracy nad sobą u sodalisek — na zakończenie Tygodnia Mariańskiego w Kokoszycach.

98.

Z działalności Kapituły Katedralnej.

Kapituła Katedralna odbyła w dniu 6 kwietnia swoje zwykłe miesięczne zebranie, na którym załatwiono cały szereg spraw majątkowych, odłączenie t. zw. „Kępy“ od parafii Biertułtowy, oraz zastanowiono się nad sposobem administrowania kapitałów uzyskanych przez zamianę niemieckich papierów wartościowych. Rada Administracyjna obradowała w ten sam dzień. Przedmiotem obrad były różne przesunięcia w stanie majątku pojedynczych parafij, sprawa płacenia podatków od gruntów proboszczowskich, sprawa administracji kapitałów fundacyjnych, podział ich na pojedyncze fundacje i inne sprawy bieżące.

99.

*Święcenia w Śląskim Seminarium Duchownym
w Krakowie.*

W niedzielę, 1 maja br. udzielił Jego Ekscelencja Najprzewielebniejszy Ks. Biskup Juliusz Bieniek w kaplicy Śl. Seminarium Duchownego w Krakowie święceń kapłańskich, diakonatu, subdiakonatu oraz ostiariatu i lektoratu:

Święcenia kapłańskie otrzymał:

Brzóska Antoni, ur. 4. III. 1913 r. w Załężu.

Święcenia diakonatu otrzymali:

1. Linke Walter, ur. 3. II. 1914 w Bogucicach
2. Macha Jan, ur. 18. I. 1914 r. w Chorzowie III
3. Rothkegel Henryk, ur. 11. VII. 1913 r. w Radlinie II
4. Twardzik Eryk, ur. 7. X. 1914 r. w Łaziskach
5. Witta Jan, ur. 27. XII. 1912 w Pawłowicach
6. Wolny Karol, ur. 5. II. 1911 r. w Piekarach Śl.

Święcenia subdiakonatu otrzymali:

1. Bec Gwido, ur. 4. VI. 1915 w Kamieniu
2. Kalfas Tomasz, ur. 30. X. 1915 r. w Cleveland Ohio U. S. A.
3. Niemiec Ludwik, ur. 23. VII. 1911 r. w Cielmicach
4. Szweda Konrad, ur. 31. XII. 1912 r. w Rybnickiej Kuźni.

Święcenia ostiariatu i lektoratu otrzymali:

1. Menthel Józef, ur. 19. III. 1917 w Szopienicach
2. Miś Paweł, ur. 25. VI. 1916 r. w Nowym Bieruniu.

100.

Sprawozdanie z konferencji dekanalnych.

Dekanat mikołowski.

Dnia 10 marca br. odbyła się konferencja w Mikołowie w zakładzie św. Józefa.

Medytację wygłosił ks. dr Muza „Uczestnictwo kapłana w dziele odkupienia“. Ks. Dziekan zdał obszerną relację z konferencji księży z dnia 10 lutego br., po czym poruszył sprawę statutów rad rodzicielskich, wyrażając życzenie, by je ogłosić w „Wiadomościach Diecezjalnych“.

Dekanat wodzisławski.

Dnia 7 marca 1938 r. w Wodzisławiu.

Medytację „De zelo pastoris“ wygłosił ks. wik. Prus. W części dalszej konferencji poruszył ks. Dziekan sprawę rekolekcji zamkniętych dla młodzieży męskiej w Kokoszycach. Ks. wik. Duda wygłosił z kolei referat p. t. „Unia apostołska organizacją świętości kapłańskiej“. Po ożywionej dyskusji — widać, że księża się tą sprawą zajmują — ks. Dziekan zdał sprawozdanie z konferencji dnia 10 lutego br., porusza sprawę wychowania religijnego przez rodziców, kwestię rad rodzicielskich, w końcu zwrócił uwagę na życie i religijność kapłana wedle wywodów Ks. Biskupa Bieńka.

Dekanat Chorzowski.

Dnia 16 marca 1938 r.

Medytację wygłosił ks. dr Rygielski p. t. „O godności kapłańskiej“. Referat wygłosił ks. Kafka p. t. „Religijny i hierarchiczny charakter Stow. Akcji Katolickiej i wynikająca stąd ich odrębność od innych organizacji religijnych“. W dyskusji zabrali głos ks. prob. Brandys, który podkreślił rolę asystenta kościelnego w A. K. i ks. prał. Maśliński, który wskazał na to, że członkowie A. K. partycypują jedynie w nauczaniu wiary a nie w innych funkcjach kapłańskich.

Dnia 24. III. 1938 w kościele św. Józefa.

Medytację na temat: „Żłóbek i krzyż Chrystusa jako godło życia kapłana“ po zagajeniu konferencji i odczytaniu protokołu z ostatniej konferencji wygłosił ks. wik. Alojzy Nowak, poprawiony przez komisję ad hoc wybraną referat p. t. „Realizacja programu

nauki religii w VIII klasie szkoły powszechnej. Dyskusja była krótka ze względu na to, że referat już raz był przedmiotem dyskusji. Projekt tego programu uchwalono wysłać Kurii Diec. z prośbą o zatwierdzenie lub ewentualnie zaprowadzenie go w całej diecezji. Z kolei ks. Dziekan przeczytał list rektora Małego Seminarium w Henghow (Chiny), w którym to liście ks. Rektor dziękuje za udzieloną pomoc. Stosownie do wyrażonego ongiś życzenia ks. Dziekan rozdał ks. Proboszczom odbitkę referatu ks. dra Latuska p. t. „Wyniki pracy duszpasterskiej w dekanacie chorzowskim w latach od 1923—34 na podstawie statystyki chorzowskiej. W związku z tym referatem ks. Dziekan przeczytał projekt kwestionariusza, opracowany przez ks. dra Latuska. Ostateczne opracowanie projektu poruczono komisji, do której weszli ks. dziekan Czempiel, ks. kan. Otręba i ks. dr. Latusek. Po omówieniu sprawy wizytacji pasterskich w dekanacie chorzowskim zakończono konferencję.

Dekanat Strumieński.

W Chybiu, 26. I. 1938 r.

Medytację „Dlaczego i jak powinien czcić N. M. P. kapłan“ wygłosił ks. prob. Stefan. Referat „Jak powinna wyglądać działalność wzorowego asystenta oddziału A. K.“ wygłosił ks. wik. Mamzer.

Dekanat Pszczyński.

W Pszczynie u SS. Boromeuszek, 27 stycznia 1938 r.

Medytacja na temat „Inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes“ wygłosił ks. mgr. Jochemczyk. Referat p. t. „Podstawy dzieła misyjnego Kościoła Katolickiego“ — ks. Maroszek. Poruszono w dyskusji sprawę przynależenia dzieci do Dzieła Dzieciństwa Jezusowego.

Dnia 17. III. 1938 r. w Pszczynie u SS. Boromeuszek.

Medytację na podstawie psalmu „Venite exultemus Dominus“ wygłosił ks. dziekan Bielok i udzielił błogosławieństwa sakramentalnego. Następnie ks. prob. Dobrowolski w referacie „Co widziałem i słyszałem w Wiedniu?“ opowiedział swe wrażenia z Zjazdu Duszpasterskiego odbytego w Wiedniu w grudniu 1937 r. Ks. Dziekan zdał sprawę ze zjazdu duszpasterskiego 10 lutego br. oraz zakomunikował szczegółowe wskazówki odnoszące się do najbliższej wizytacji pasterskiej w dekanacie.

Dekanat Pszowski.

W Pszowie u SS. Boromeuszek, dnia 14. III. 1938 r.

Medytację na temat „Sumienność kapłańska“ wygłosił ks. dziekan Okrent, z kolei ks. Masny podał streszczenie wykładów konferencji dnia 10. II. br. ks. dra Prokscha, Biskupa Bieńka i referat Bisk. Ordynariusza. Ks. Pawelke został wybrany aktuarius circuli.

Dekanat Cieszyński.

Dnia 2. III. 1938 r. w Cieszynie.

Konsyderację na temat „Nabożeństwo do Najśw. Sakramentu prowadzi kapłana do doskonałości“ wygłosił ks. dziekan Buryan. W części drugiej konferencji ks. Nohel wygłosił referat „Unia Apostolska środkiem do uświęcenia się kapłanów“. Ks. prał. Grim referował o konferencji duchowieństwa odbytej 10 lutego br., zaś przygodnie obecny O. Bock S. J. mówił o czasopiśmie Krucjaty Eucharystycznej Dzieci „Młody Las“.

30 marca 1938 r. Cieszyn.

Konsyderację na temat „Znaczenie cnót biernych“ odczytał ks. Przewodnik z książki Kard. Bertrama: „Charyzmaty duszy kapłańskiej“. Na samej konferencji wygłosił referat ks. prob. Szymeczek p. t. „Kapłan u łoża chorego“. Z powodu aktualności tematu wywiązała się obszerna dyskusja, oparta na doświadczeniach księży, przy tej sposobności omówiono sprawy testamentu. Z kolei ks. Dziekan podał okólnik do wiadomości obecnych, w myśl którego uchwały I-go Polskiego Synodu Plenarnego powinny być przedmiotem obrad na najbliższych konferencjach dekanalnych. W wolnych głosach zebrani uchwalili zwrócić Kurii Diec. na to uwagę, że do żadnego sierocińca dzieci niżej lat dwóch się nie przyjmuje i wskutek tego nie wiadomo, co z takimi dziećmi robić i gdzie je lokować.

Dekanat Rybnicki i Dębieński.

Dnia 17. III. 1938 r. w Domu Misyjnym w Rybniku.

O. Danch wygłosił medytację na temat „Kapłan a Droga Krzyżowa“. Następnie ks. wik. Muszer wygłosił referat „O Apostolstwie Chorych“, który wywołał bardzo ożywioną dyskusję. W dalszej części konferencji ks. dziekan Reginek dał wyjaśnienie dotyczące asystowania położnych przy chrzcie św., po czym ks. dziekan Pogrzeba podał do wiadomości okólnik w sprawie uchwały trzeciej Synodu Plenarnego, mówiącej o zwyczajach parafialnych. Pod koniec konferencji poruszono sprawę kursów obrony przeciwgazowej dla duchowieństwa.

III. Dział Nieurzędowy.

Indeks książek zakazanych ze stanowiska prawnego i moralnego.

Dnia 25 marca rb. assessor św. Officjum msgr Alfred Ottaviani przedłożył Ojcu św. nowe wydanie „Indeksu książek zakazanych“ (Index Librorum prohibitorum Ss-mi D. N. Pii PP. XI jussu editus anno 1938), czyli katalog książek, które Stolica Apostolska potępiła jako szkodliwe dla wiary i moralności i których czytanie zabroniła wiernym.

Stosownie do kanonu 1399, jak podaje „Osservatore Romano“ z 25 marca br., dwanaście następujących kategorii książek podlega zakazowi czytania: 1. wydawnictwa Pisma św., dokonane czy to w oryginale czy w tłumaczeniu przez innowierców; 2. książki jakiegokolwiek autora, które propagują herezję lub schizmę, lub które usiłują podkopywać w jakikolwiek sposób zasady religii katolickiej (np. książki protestanckie lub publikacje o charakterze propagandy antyreligijnej); 3. książki i publikacje, które „ex professo“, to znaczy wprost ze specjalną intencją, zwalczają religię i dobre obyczaje (a więc wzbronione jest czytanie „dzienników, czasopism i wydawnictw periodycznych, które tendencyjnie napaдают na religię lub dobre obyczaje“); 4. książki jakiegokolwiek autora niekatolika, które „ex professo“ traktują o religii, wyjąwszy, gdyby było rzeczą pewną, że nie ma w nich niczego przeciw wierze katolickiej; 5. książki, które opowiadają o nowych objawieniach, rewelacjach, wizjach, prorocत्वach, cudach, lub które wprowadzają nowe nabożeństwa i które zostały wydane bez aprobaty kościelnej; 6. książki, zwalczające jakikolwiek dogmat katolicki lub biorące w obronę błędy wiary potępione przez Stolicę Apostolską lub wyszydzające ceremonie religijne, albo rozluźniające karność kościelną; 7. książki, które obniżają powagę hierarchii kościelnej, duchowieństwa lub zakonów; 8. książki, które w jaki-

kolwiek sposób zalecają praktyki zabobonne, czary, magię lub wywoływanie duchów; 9. książki, które pochwalają pojedynki, samobójstwa, lub które biorą w obronę sektę masońską, usiłującą wykazać, że nie jest ona bynajmniej szkodliwą dla Kościoła i społeczeństwa; 10. książki, które rzeczami wszetecznymi i pornografią „ex professo” się zajmują, rzeczy takie opowiadają lub ich uczą; 11. wydawnictwa liturgiczne, niezgodne z ceremoniałem kościelnym, zatwierdzonym przez władzę duchowną; 12. książki i wydawnictwa, propagujące modlitwy, do których rzekomo są przywiązane odpusty, nie potwierdzone przez Kościół.

Aby zakaz czytania danej książki katolików obowiązywał, wystarczy, aby dana książka podpadała pod powyższe kategorie czyli ustawy ogólne, choćby nie była wyliczona imiennie na indeksie. Prawo dotyczące książek zakazanych obowiązuje wszystkich wiernych, tak świeckich jak i duchownych. Książek zakazanych nie wolno katolikom czytać, drukować, wydawać, sprzedawać, pożyczać ani przechowywać.

Pozwolenie na czytanie książek zakazanych dać może Kongregacja św. Oficjum, a także odnośnie do krajów sobie podległych św. Kongregacja Propagandy. Biskupi zaś i inni dostojnicy Kościoła, posiadający władzę do biskupiej zbliżoną (iurisdictionem quasi episcopalem) mogą udzielać pozwolenia na czytanie tylko poszczególnych książek zakazanych i tylko w wypadkach niecierpiących zwłoki.

„Wszyscy i każdy z osobna, którzy świadomie, bez upoważnienia Stolicy Apostolskiej, czytają książki odstępców i heretyków, broniące herezji, oraz książki jakiegokolwiek autora listem apostolskim imiennie zabronione, podobnie jak i ci, którzy te same książki przechowują, drukują lub w jakikolwiek sposób biorą w obronę, popadają tym samym (ipso facto) w klątwę, Papieżowi specjalnie zastrzeżoną.“

Kościół udziela pozwolenia na czytanie książek zakazanych tym wszystkim, którzy mają dostateczny powód do tego i odpowiednie wykształcenie naukowe. Jeżeli Kościół św. nie udziela tego pozwolenia z góry wszystkim, a nawet nie całej bez różnicy inteligencji, to czyni to z ważnych powodów. „Doświadczenie potwierdza — jak słusznie podkreśla ks. dr Fr. Sawicki — jak szkodliwa i niebezpieczna dla wiary jest literatura antyreligijna, względnie antychrześcijańska, nie dlatego, że wiara sama w sobie jest zbyt słabo uzasadniona i bezbronna, lecz dlatego, że czytelnicy

nie są dosyć wyszkoleni, by należycie ocenić i rozwiązywać zarzuty przeciwko wierze. Mniemanie, iż każdy człowiek wykształcony zdolny jest do rzeczowej oceny dzieł zakazanych i silna wiara przez czytanie tych książek nie może być zagrożona, jest mylne. Zbyt ufa własnym siłom kto sądzi, że jemu to szkodzić nie może. Łatwą jest rzeczą wywoływać wątpliwości wiary, a często tak trudną je pokonać... By krytycznie zbadać i należycie odpowiadać na argumenty przeciwników, potrzeba czasem bogatej i gruntownej wiedzy z teologii, filozofii, historii i nauk przyrodniczych, a przeciętny czytelnik często tą wiedzą nie rozporządza... Słusznie zatem Kościół nie pozwala wiernym wystawiać się na najsilniejsze ataki wrogów wiary.“ (Por. ks. dr Fr. Sawicki: „Dlaczego wierzę?“)

Tegoroczne kursy na Uniwersytecie Ludowym w Dalkach.

Uniwersytet Ludowy w Dalkach założyło i utrzymuje Tow. Czytelnicy Ludowych, organizacja społeczno-oświatowa, która od roku 1880 pracuje nad podniesieniem polskiej kultury ludowej.

Jest on położony w pięknej okolicy, blisko historycznego Gniezna (2 km), posiada duży park i jest bogato wyposażony w pomoce naukowe. Wszystko to stwarza sprzyjające warunki w osiągnięciu szczytnego celu, jaki przyświeca temu zakładowi wychowawczemu.

Cele Uniwersytetu Ludowego.

Uniwersytet Ludowy pragnie dać Polsce współczesnej i przyszłej nowego człowieka, któryby czuł się dobrze w warunkach życia wiejskiego, a jednak chciał i umiał przetwarzać rzeczywistość wiejską a za jej pośrednictwem rzeczywistość polską w ogóle — w kierunku tych wszystkich wartości, które wynikają z ideału chrześcijańskiego i narodowego.

Uniwersytet Ludowy, będąc szkołą dla wybitniejszej młodzieży wiejskiej, nie jest rolniczą szkołą zawodową, stoi bowiem na stanowisku, że tylko ten może zostać dzielniejszym rolnikiem, kto jest dzielnym człowiekiem i obywatelem.

Zadanie to osiąga przez zahartowanie woli do czynu, rozwijanie zdolności umysłowych, rozszerzanie i uporządkowanie ogólnej wiedzy, zorientowanie w przejawach skomplikowanego współczesnego życia społecznego, rozbudzenie i uszlachetnienie uczuć, szczególnie uczuć społecznych.

Kursy Uniwersytetu Ludowego.

Uniwersytet Ludowy w Dalkach urządza co roku dwa kursy: żeński i męski.

1. Kurs żeński trwa od 1 maja do 30 sierpnia (4 miesiące).
2. Kurs męski trwa od 3 listopada do 30 marca (5 miesięcy).

Na kursy te zgłaszać się może młodzież w wieku od 18 do 25 roku życia. Wyjątkowo tylko przyjmuje się młodzież starszą lub młodszą.

Jako przygotowanie naukowe wymagane jest ukończenie co najmniej czteroklasowej szkoły powszechnej.

Program.

1. Wybrane zagadnienia religijne ze szczególnym uwzględnieniem spraw społecznych.
2. Ekonomia społeczna.
3. Katolicka nauka społeczna.
4. Nauka o Polsce współczesnej.
5. Historia Polski na tle historii powszechnej ze szczególnym uwzględnieniem przeszłości ludu.
6. Filozofia praktyczna.
7. Zagadnienia kultury.
8. Higiena.

Uwaga: Nadto przewiduje się prowadzenie ubocznych lekcji celem uzupełnienia koniecznych wiadomości z zakresu szkoły powszechnej.

Poza tym w ramach samorządu i zajęć świetlicowych: technika pracy w organizacjach, referaty, dyskusje, czytanie książek i czasopism, śpiewy, teatr ludowy itp.

Na kursie żeńskim prócz tego: robotki kobiece, zwłaszcza hafty ludowe oraz gospodarstwo domowe.

Zgłoszenia, opłaty, przyjazd,niżka kolejowa.

Zamierzający zgłosić się na kurs w Uniwersytecie Ludowym w Dalkach prześlą:

1. Wniosek o przyjęcie na kurs.
2. Ostatnie świadectwo szkolne.
3. Polecenie Ks. Proboszcza, Wójta lub Kierownika Szkoły z oświadczeniem nienagannego prowadzenia się.
4. Obszerny własnoręcznie napisany życiorys.
5. Piśmienne zaręczenie rodziców, opiekunów lub organizacji, że należne opłaty będą regularnie wpłacane.

Uwaga: Chorzy nie mogą być na kurs przyjęci.

Opłaty są następujące:

1. Wstępne 15,— zł, płatne po otrzymaniu wiadomości o przyjęciu na kurs.
2. Opłata miesięczna 60,— zł (za mieszkanie, utrzymanie, naukę), płatne miesięcznie z góry.
3. Opłata na fundusz wycieczkowy: 10,— zł, płatne w drugim miesiącu kursu.

Uwaga: Dla niezamożnych przewidziane są pewne zniżki.

Przyjęci na kurs obowiązani są:

1. przyjechać w dniu poprzedzającym rozpoczęcie kursu;
2. przywieźć z sobą: a) siennik, pościel i bieliznę pościelową, b) bieliznę osobistą i ubrania, c) przybory toaletowe (ręcznik i mydło, szczotkę do zębów, do ubrań, butów itd.), d) kostium gimnastyczny, e) przybory do pisania.

Zwracamy uwagę, że bilet kolejowy należy wykupić do stacji Gniezno. Bagaż dowieziony zostanie wozami do Dalek. Uczestnikom kursów przysługuje zniżka kolejowa.

Przesyłki pocztowe.

Listy, przekazy należy wysyłać pod adresem: Uniwersytet Ludowy w Dalkach, poczta Gniezno.

Pieniądze tytułem wstępnego, opłat, na fundusz wycieczkowy wysyłać blankietem nadawczym na konto w PKO nr 204.688 — Uniwersytet Ludowy, Dalki.

Nadsyłających zapytania lub zgłoszenia uprasza się o przesłanie znaczka pocztowego na odpowiedź (25 gr).

Towarzystwo Czytelni Ludowych *Kierownictwo U. L. w Dalkach*
Ks. dr Milik, Dyrektor T. C. L. *Jan Paszenda*, Kierownik U. L.

Sprawozdanie z działalności Unii Apostolskiej w Polsce za r. 1937.

Unia Apostolska w roku sprawozdawczym istniała w 14 diecezjach obrz. łacińskiego, czyli obejmowała 70% diecezji polskich. Formalnie erygowana i agregowana była również w 14 diecezjach. W dwóch diecezjach erygowana i agregowana nie funkcjonowała; natomiast w innych dwóch diecezjach funkcjonowała, chociaż dotąd nie jest formalnie erygowana i agregowana. Jedna diecezja, choć ma Unię funkcjonującą formalnie, sprawozdania nie

nadesłała na czas oznaczony; do obecnego sprawozdania wzięliśmy dane z tej diecezji z uprzedniego roku.

Członków wszystkich z kandydatami i sekcjami kleryckimi było w 1937 r. 641; w roku uprzednim 561; przybyło 80, chociaż w niektórych diecezjach liczba się zmniejszyła. W tej liczbie alumnów było 158, w roku uprzednim 94. Sekcje kleryckie były w roku sprawozdawczym w 7 Seminarjach, w roku uprzednim 4; przybyło 3.

Kartkę miesięczną regularnie nadsyłało poza sekcjami kleryckimi 320 członków, czyli 70% członków. Inni nadsyłali nieregularnie.

Zebrań odbywały się w 9 diecezjach, czyli 65% diecezji, w których funkcjonowała Unia Ap. W tych samych diecezjach odbywały się zebrania zarządów. W innych diecezjach istniała Unia Ap. bez zebrań.

Rekolekcje miesięczne odprawiała Unia Ap. w 6 diecezjach.

Wydawano drukiem coś z zakresu Unii Ap. w 6 diecezjach.

Biuletyny do członków rozsyłała Unia Ap. w jednej diecezji.

Sekcje kleryckie w Seminarjach prowadzili Ojcowie duchowni, z wyjątkiem jednej diecezji, w której sekcję klerycką prowadził Dyrektor Diecezjalny, który nie jest Ojcem duchownym w Seminarium.

Naszego organu — L'Union Apostolique — prenumerowano w 3 diecezjach 13 egzemplarzy. Jedna diecezja w ostatnim czasie poprosiła Centralę o zaprenumerowanie 2 egzemplarzy.

Składki członkowskie płacili członkowie w 8 diecezjach. Składka roczna wahała się od 2 do 6 złotych. W niektórych diecezjach różniczkowano składki: inaczej płacili wikariusze, inaczej profesorowie, inaczej proboszczowie. Największy budżet według sprawozdań nadesłanych wynosił 295,90 zł, najmniejszy 8 zł.

We wszystkich diecezjach łącznie w roku sprawozdawczym zebrano 828,05 zł. Wydano na potrzeby własne 872,79 zł. Do Centrali w Płocku przysłano według sprawozdań 270 zł. Jedna diecezja wysłała do Centrali w Paryżu 17,10 zł. Wobec salda z innych lat o deficycie sprawozdania nic nie mówią.

Centrala w ciągu roku sprawozdawczego wysłała kilkaset korespondencyj; wydała i rozesłała do członków 6 enuncjacyj ideowych. Wydała na potrzeby członków regułę, dyplomy członkowskie i modlitwę organizacyjną.

Dyrektor diecezjalny odwiedził i zwizytował Unię Apostolską w 8 diecezjach.

Poza tym w roku sprawozdawczym odbył się w Warszawie dnia 22 czerwca jednodniowy kurs dla członków i gości, na którym wygłoszono 4 referaty z dyskusją. Uczestników było 50.

W pierwszej połowie lipca 1937 r. odbyły się 8-mio dniowe rekolekcje w Częstochowie na Jasnej Górze. Rekolektantów było 26.

Dyrektor Krajowy Unii Apostolskiej
† *Leon Wetmański*, bp. sufr. płocki.

Wszechświatowy Dzień Misyjny Chorych.

W przekonaniu wielu chrześcijan katolików sprawa misyjna to sprawa fizycznego wysiłku misjonarzy i materialnych wydatków. Misjonarz musi posiadać odpowiednie siły cielesne i duchowe, musi mieć środki materialne na daleką podróż i wycieńczającą pracę w obcym klimacie, musi być wszystkim, kapłanem, robotnikiem, lekarzem, pielęgniarzem! Społeczeństwo katolickie musi misjonarzowi pomóc, to znaczy dać pieniądze i inne ofiary. Są chrześcijanie, którzy już zrozumieli ten obowiązek, którzy już są członkami i to gorliwymi dzieł misyjnych, płacą regularnie składki, dają naddatki. Co więcej — nawet modlą się o powodzenie dzieł misyjnych. Ci zrozumieli, że misje to także sprawa duchowa, że oprócz sił materialnych współdziałają tu siły duchowe, łaska Boża i modlitwa chrześcijan, modlitwa misjonarzy i społeczeństwa.

W ostatnich latach wśród sił duchowych zjawiała się w sposób szczególnie wyraźny i masowy nowa siła: cierpienie i apostołstwo chorych. Pius XI, Papież Misyj katolickich, wezwał chorych do udziału w misjach. W uroczystość Zesłania Ducha Świętego chorzy i cierpiący katolicy cały dzień mają przeżyć dla misyj katolickich. To jest cała nowość, jaka została stworzona przed kilku laty — dzień apostolskiej ofiary choroby i cierpienia jako ofiara misyjna.

Ze skarbca Kościoła wydobyto starą i bezcenną wartość, która stała się zdobywczą nowością, użyto cierpienia do pracy apostolskiej. Chrystus nauczył nas, czym jest cierpienie w dziele zbawienia człowieka. Stary Zakon przedstawił Zbawiciela jako Męża Cierpienia i Ofiary. Cierpienie, ofiara zostały wybrane przez Opatrzność Bożą jako środki zbawienia. O. Chevrier mawiał: dusze

poucza się słowami, ale zbawia się cierpieniem. Jeśli więc Chrystus chce kogo uczynić uczestnikiem swoich praw, to każe wziąć krzyż. Na tę drogę weszła Maria, Matka Jezusowa, Apostołowie, Święci. Znana jest ta znamienna rozmowa Chrystusa z apostołami, synami Zebedeusza: „Chciecie ze mną siedzieć na tronie chwały, a czy możecie pić ze mną kielich cierpienia?”

Rozważyć więc nam trzeba dobrze Mękę Chrystusa, zrozumieć rolę cierpień cielesnych w dziele zbawienia dusz. Wejdźmy do szkoły św. Pawła, który w swoich listach często wspomina, jak współcierpi z Jezusem, jak jest ukrzyżowany z Jezusem, jak dopełnia w swoim ciele to, „czego niedostawało cierpieniom Jezusa“. Podobnie nauczał św. Augustyn i inni święci. Ta nauka stała się podstawą nowej katolickiej organizacji pod nazwą Apostolstwo Chorych, założonej w Holandii w r. 1925, a wprowadzonej do Polski przez chorych w r. 1929. Chory staje się apostołem przez to, że przyjmuje cierpienia swoje z ręki Boga, łączy je z Męką Chrystusa, ofiaruje w jedność z Ofiarą Chrystusa na krzyżu i na ołtarzu. Cały ten skarb cierpienia apostołskiego oddaje chory Kościołowi. Chrystus wezwał słabych i niemocnych do pracy w Kościele. Unia Misyjna Duchowieństwa wzywa chorych na pole misyjne pod wodzą Papieża Misyj, Piusa XI!

Dziela misyjne w Polsce i Polskie Apostolstwo Chorych z radością podjęły tę nową myśl. W Zielone Świątki szeroko i daleko po całej Polsce, jak daleko sięga prasa katolicka i polska fala radiowa, idzie głos, wezwanie: Chorzy składają apostołską ofiarę cierpienia! A czynią to umiejętnie, bohatersko, szlachetnie i hojnie, bez zastrzeżeń i z całą gotowością! Mamy liczne dowody na piśmie, mamy listy chorych, gdzie czytamy: „Raduję się, że mogę pracować dla Kościoła i dla misyj, niech będzie chwała Chrystusowi, a radość misjonarzom i tym, których nawrócę na wiarę katolicką!“ Radość chorych jest jeszcze większa, ofiara doskonalsza, jeśli mogą uczestniczyć we Mszy św. i przyjąć w dzień misyjny Komunię św.!

W roku bieżącym Polskie Dziela Misyjne i Apostolstwo Chorych będą znowu usilnie pracować nad tym, by w uroczystość Zesłania Ducha Świętego wszyscy chorzy, pełni ducha apostołskiego i ognia ofiarnej miłości, pomogli misjonarzom w pracy, a w duszach chrześcijan zdrowych zapalili ogień czynnej miłości dla dusz!

Wydawnictwa.

S. Margert, S. Maria Gertruda ze Zgrom. Niep. Poczęcia N. M. P.: „Savonarola“. Powieść z XV wieku. Nakł. księgarni św. Wojciecha w Poznaniu. Poznań 1938. Tom I^o str. 271 + 5nlb, tom II^o str. 363 + 5nlb.

Ujmująco i na wiarogodnym tle historycznym przedstawia autorka w dwóch tomach powieściowych biografię wielkiego patrioty, męczennika za wiarę i ojczyznę, Savonaroli. W cennej tej powieści historycznej podziwia czytelnik obok bohatera miasto Florencję, jako typowe miasto sztuki oraz wzmagają politycznych i moralnych na przełomie czasów nowożytnych i w przede dniu wielkiej rewolucji religijnej.

Tom pierwszy prowadzi akcję w dwóch częściach do chwili, kiedy Savonarola dochodzi do szczytu swej chwały. Staje się pośrednikiem między Florencją i Karolem VIII, który wojskiem swym zagroza wolności kwitnącej Florencji. Potęgą słowa zmusza Savonarola Karola do odwrotu a obywateli do obwołania Chrystusa Królem Rzeczypospolitej florenckiej.

Charaktery poszczególnych postaci ujęte są psychologicznie dobrze, zwłaszcza Savonaroli i jego siostry Beatryczy, a jeszcze lepiej uwydatniają się w drugim tomie.

Drugi tom przedstawia na 364 stronach w dwóch częściach jeszcze raz Savonarolę u „szczytu“ (rozdział VIII) już ugruntowanych wpływów na losy Florencji, potem przełom a w końcu tragedię jego. Padł oliarą intryg. Autorka przedstawia nam rolę katolicyzmu w historii Polski, a szczególnie stanów. Lecz jak to maluje! Pisze o nich tak, że czytelnik wszystko przeżywa i podziwia triumf zasad chrześcijańskich.

Powieść ta jest na czasie. Należy do tych, które zgodnie z stanowiskiem Kościoła oceniają żywot dominikanina Savonaroli. (Por. Lexicon f. Theologie und Kirche IX, str. 203 i trzeci tom „Geschichte der Päpste“ Pastora.) Mimo wszystko, biorąc pod uwagę ścisłą naukę historii, do tragicznej postaci Savonaroli będzie można długo jeszcze stosować słowa Schillera: „Von der Parteien Hass und Gunst verzerrt, schwankt sein Charakterbild in der Geschichte.“ Pisano o Savonaroli dużo, zarówno powieści jak również dzieł historycznych, lecz ostatniego słowa tymczasem nie powiedziano.

Józef Bańka.

„Gotujcie drogę Panu“, opowiadania dla przygotowujących dzieci do pierwszej Komunii św. Wybrał i przetłumaczył ks. Jan St. Żak. Tom I str. 224 zawiera opowiadania z życia chłopców, tom II str. 224 — opowiadania z życia dziewcząt. Obydwa po 1,80 zł. Do nabycia: Księgarnia Powszechna, Włocławek; Księgarnie św. Wojciecha; Drukarnia św. Józefa, Kielce-Karczowka, i u wydawcy ks. kan. Żaka, Ciechocinek.

„Katolicyzm w dziejach Polski.“ Dr Maria Słwińska-Jarzecka. Księgarnia i Drukarnia Katolicka S. A., Katowice. Cena 75 gr.

Broszurka zawiera bogaty i dobrze dobrany materiał dla wykładów. Autorka przedestawia nam rolę katolicyzmu w historii Polski, a szczególnie znaczenie kulturalne katolicyzmu dla Polski i powiązanie jego z duszą polską. Cały szereg postaci katolickich stawia autorka przed oczyma czytelnika. Poznajemy wiele wybitnych osób duchownych i świeckich, naukowców i wodzów, u których polskość łączy się z katolicyzmem i odwrotnie. Obszerne wywody poświęcone są również roli Kościoła w byłych zaborach rosyjskim i zachodnim. Wszystko wykazane jest na konkretnych przykładach.

Paweł Kubicki, biskup: „Moje wspomnienia z roku szkolnego 1892—1893 wseminarium duchownym w Sandomierzu. Rzecz o odprawianiu Najświętszej Ofiary Ołtarza. Sandomierz 1938. Str. 30. Do nabycia: Radom, Dom SS. Matki Boskiej Miłosierdzia. Cena 20 gr.

Jak wskazuje już podtytuł, główną treść broszury stanowi sposób odprawiania Mszy św. Podane są w niej tylko główne wytyczne ceremonii kapłańskich przy Najświętszej Ofierze Ołtarza.

Ciekawe są: „Myśl Wstępna i Słowo do Braci Kapłanów“, bo w niej mamy w odnośniku podany, jeżeli nie zupełnie wyczerpujący, to bliski tego, wykaz żywotów świętych biskupów, kapłanów i innych sług Kościoła.

Nie mniej ciekawym jest „Domówienie“, w którym Autor z naciskiem podkreśla, że obrzędy Mszy św. należy wykonywać możliwie najdokładniej podług wskazówek liturgistów, ale wtedy dopiero ceremonie te będą oddawać chwałę Bogu, gdy celebrians, wnikając w ich znaczenie, wleje swego ducha w te święte czynności.

„Wśród problemów szkoły i wychowania.“ Poznań 1937. Str. 128 + VIII. Cena 2,50 zł.

Nakładem Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Poznaniu ukazał się jeszcze w r. 1937 drukiem pamiętnik II Zjazdu Asystentów Kościelnych p. t. „Wśród problemów szkoły i wychowania“.

Książka zawiera cenny materiał dotyczący wychowawczej działalności duszpasterza w Akcji Katolickiej, a w szczególności omawia sprawy polskiej szkoły i wychowania. Referaty poprzedza obszerne i głębokie przemówienie J. Em. ks. Kardynała Prymasa, wygłoszone na rozpoczęcie Zjazdu, w którym Dostojny Mówca porusza cały szereg aktualnych zagadnień naszego życia publicznego i kulturalnego. Temat szkoły i wychowania, głęboko i wszechstronnie potraktowany w poszczególnych referatach, przyczyni się niewątpliwie do tego, że książka stanie się cennym doradcą kapłana w jego trudzie wychowawczym i jego stosunku do szkoły i nauczyciela.

Przydatna ona też będzie dla oddziałów Katolickiego Stowarzyszenia Mężów i Kobiet.

„Bohaterstwo.“ Ks. Stanisław Tworkowski. Wydawnictwo Ks. Ks. Jezuitów, Warszawa 1938.

Jest to pięć rozważań dla młodzieży polskiej. Napisane są żywo i przekonująco, ilustrowane bogato przykładami. Pierwsze rozważanie mówi

nam o istocie i rodzajach bohaterstwa, drugie o bohaterstwie dnia codziennego, trzecie o chrystianizmie jako źródle bohaterstwa, czwarte o załamaniu się bohaterstwa przez grzech, piąte o eucharystii jako posiłku bohaterów.

J. Debout: „Światowe damy“. Stron 204. Tłum. z francuskiego H. Dyk. Cena brosz. 2,30 zł, karton 2,75 zł, opr. w płótno 3,20 zł.

Wybitny moralista francuski kreśli w tej książce z niepospolitym talentem sylwetki moralne kobiet. Zgrupował je pomysłowo w ramach siedmiu grzechów głównych, wykazując dowcipnie, chwilami nawet złośliwie, jak grzechy te karykaturują charakter kobiety współczesnej. Schemat siedmiu grzechów głównych nie jest jednak bynajmniej szablonem, gdyż na wskroś nowoczesny moralista umiał w ten schemat włożyć nową treść uchwyconą w nowe formy. Takiego ujęcia nie znajdziemy w żadnej książce ascetycznej. Któż bowiem może się spodziewać, iż w traktacie o pysze znajdziemy rozdziały poświęcone świetnej charakterystyce pewnego typu teściowej czy „matek Kościoła“? Chciwość omówiono w trzech rozdziałach: sknera, „dobra partia“, jedynacy. Grzech nieczystości naświetla autor raczej genetycznie od strony zbytku, kryzysu skromności, lektury, widowisk i pewnych niemoralnych a jakże dziś modnych komunałów. Traktat o gniewie mieni się kolorami tęczy, gdyż w subtelnej analizie przedstawia nam autor po kolei złość białą, żółtą, siną, zieloną, czerwoną, szarą, liliową, czarną... Zamiast mówić o nadużyciach w jedzeniu i picciu, autor poddaje doskonałej analizie takie zjawisko, jak niewstrzemięźliwość w rozmowach, głód lektury, głód uczucia, napady entuzjazmu, nadmiar gorliwości... A któż mógłby przewidzieć, iż do lenistwa sprowadzi szablonowość wiary, jej zeświecczenie i formalistykę, iż mówić będzie o grzechu nieinteligencji czy o oranzadzie pobożności.

Jednym słowem, książka na wskroś oryginalna, niezwykle praktyczna i zajmująca.

„Krew, która woła“, Ks. dr Szczepan Sobalkowski. Kielce 1938. Nakładem autora. Cena brosz. 2,25, opr. 3,— zł.

Przemówień 6 na temat znaczenia kanonizacji św. Andrzeja Boboli dla Polski i każdego z nas z dołączonym triduum ku jego czci. Książka jest aktualna i pożyteczna dla kapłanów ze względu na obfity materiał, którym służy do kazań i przemówień. Autor wskazuje zresztą jeszcze na inne materiały o św. Andrzeju Boboli, tak iż szukający dalszego materiału znajdzie w teje książce odpowiednie wskazania co do źródeł. Zyciorys świętego napisany jest żywo z uwypukleniem szczególnym momentów mających znaczenie aktualne.

„Żywy Różaniec w Parafii.“ Ks. Fr. Nowakowski, Toruń. Podręcznik do zakładania i prowadzenia Żywego Różańca. Cena 2,— zł, przesyłka 30 gr. Zamawiać należy w Instytucie Różańcowym w Toruniu.

Dobłą stroną podręcznika jest nie tylko wyczerpujące uwzględnienie strony religijno-organizacyjnej Żywego Różańca, ale wskazanie na społeczne

przejawy działalności Żywego Różańca, co wprowadza milionowe masy wiernych, zrzeszonych w Stowarzyszenia Różańcowych na odcinek społeczny, a tym samym uaktywnia tę potężną organizację, aby mogła być czynnikiem współdziałającym z Akcją Katolicką.

Podręcznik ten niewątpliwie wielką odda przysługę sprawie rozrostu zrzeszeń Różańcowych w Polsce, oraz przyczyni się do spotęgowania skuteczności walki z bezbożnictwem.

„U progu“, książka dla młodych. Stanisław Podoleński. Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy. Księży Jezuiti, Kraków, ul. Kopernika 26. Stron 173. Cena brosz. 1,50 zł, opr. 2,40 zł.

Książka powyższa, choć zasadniczo jest przygotowaniem do zaręczyn i małżeństwa, przeznaczona jest wszakże dla ogółu dorosłej i dorastającej młodzieży, męskiej i żeńskiej. Omawiając bowiem miłość, która łączy dwoje szlachetnych, młodych ludzi i doprowadza ich do zaręczyn, przedstawia to uczucie w jego najpiękniejszym rozkwicie i najdoskonalszych warunkach rozwoju, dzięki czemu może poruszyć związane z nią zagadnienia z możliwie jasnej strony. Ten pozytywny, że się tak wyrazimy, charakter książki stanowi szczególniejszą jej zaletę, rzadko spotykaną w literaturze naszej tego rodzaju, skłonnej zazwyczaj do wyszukiwania i potępiania błędów i nadużyć. Autor książki „U progu“ unika szczęśliwie tego sposobu traktowania rzeczy, a przemawiając do duszy młodzieńczej i dziewczęcej, chce wykorzystać tkwiące w nich pierwiastki idealizmu, by wykazać młodym, na czym polega prawdziwa wielkość mężczyzny i kobiety, oraz piękno ich wzajemnego stosunku. Tym sposobem nie rani ich uczuć, nie razi wglądem w niziny życia, ale usiłuje przedstawić wszystko w jasnych barwach, a równocześnie wykazuje konieczność rzetelnej pracy nad sobą i poszanowania zasad.

Wśród dzisiejszego zamętu pojęć książka ta będzie dla młodzieży jasnym drogowskazem i prawdziwym przyjacielem.

Starannie wydana, w zgrabnym formacie i z oryginalną barwną okładką, zaleca się ta książka nadto miłą powierzchownością, a niska stosunkowo jej cena ułatwi najszersze jej rozpowszechnienie.

Encyklika Jego Świątobliwości Pana Naszego z Opatrzności Bożej Papieża Piusa XI O Różańcu św. Najśw. Maryi Panny ukazała się w tłumaczeniu J. E. Ks. Biskupa dra Okoniewskiego, nakładem Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Pełplinie. — Str. 8. Cena 10 gr.

Holzner, D. Dr. Josef: Paulus. Ein Heldenleben im Dienste Christi, in religionsgeschichtlichem Zusammenhang dargestellt. Mit 47 Abbildungen auf 16 Tafeln, 8 Textzeichnungen und 1 Uebersichtskarte. gr. 8° (X u. 458 S.) Freiburg im Breisgau 1937, Herder. Geheftet 5,60 M.; in Leinen 7,40 M. (Ausland 25% Ermäßigung).

Autor przedstawia nam w powyższym dziele życie i pracę, jak i poświęcenie się św. Pawła. Święty Paweł staje przed nami jako niestrudzony, pełen zapału bohater Boży.

Z wywodów niniejszego dzieła zrozumiemy, dlaczego św. Pawła nazwano „apostolem narodów“. A przede wszystkim poznamy szczegółowo, z jakiego rodzaju trudnościami borykać się musiał, kiedy to młode chrześcijaństwo ścierać się musiało z pogaństwem i żydostwem.

Obszernie rysuje przed nami autor tło historyczne pracy apostołowskiej. Maluje krajobrazy, miasta, charakteryzuje ludność, sztukę ówczesną, politykę i filozofię.

Drugą podkreślenia godną rzeczą jest wczucie się psychologiczne w życie, czyny i ducha Pawłowego. Obok podziwu godnych wyczynów i bojowości ducha, ujawnia autor jego dobroć serca i wielkie zrównoważenie.

Trzecią zaletą tej książki, to wszeregowanie listów św. Pawła w jego działalność. Poznajemy, w jakich poszczególnych listach powstawały warunkach, jakie w danej chwili było otoczenie św. Pawła. Poznawszy zaś tło powstania listów, łatwiej nam zrozumieć różne zwroty i wywody zawarte w listach.

Wielostronny daje dzieło Holznera pożytek. Daje go udzielającemu religii katechecie i nauczycielowi, daje go prowadzącemu kwadrans ewangelijne, jest w ogóle zajmującą lekturą dla duchownych i świeckich.

„Maurycy Retour“. Młody Przemysłowiec Apostoł — napisała Gabryella Łańcucka. Księgarnia i Drukarnia Katolicka, Katowice. Cena 0,50 zł.

Piękna to i porywająca postać! Maurycy Retour był kapitanem wojsk francuskich i przemysłowcem, a zarazem dobrym chrześcijaninem, co zawsze żył Chrystusem i Chrystusowe wcielał zasady w życie. Zawsze o tym pamiętał, że jako katolik musi być apostołem i dawać przykład. Zasadą jego życiową było: „Gdy pójde na waszym czele — postępujcie za mną; jeśli zaś padnę — prześcignijcie mnie i... zawsze naprzód!“ Życie jego młodzieńcze, narzeczeństwo, służba wojskowa, kierownictwo fabryki, udział w wojnie — wszystko to opromienione było życiem Bożym. Poległ na polu chwały, i krótki był jego żywot. Ale jak sam powiedział, nie to decyduje ile się żyło, czy 20 czy 40, czy 60 lat, tylko jak się żyło. Maurycy Retour to postać świetlana, z którą zapoznać się winno nasze młode pokolenie. — Maurycy imponuje jako młodzieniec, narzeczon, przemysłowiec i żołnierz. Nawet nas dorosłych taka postać ujmuje. Z takim życiorysem zapoznać się winien każdy.